

Michelangelo (italas, 1475-1564)

Žmogaus nupuolimas ir išvėrimas iš rojus

(Freska Siksto koplyčios lubose, Vatikane)

AR GIMTOJI NUODĖMĖ YRA LEGENDA, AR GYVENIMO TIKROVĖ?

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

Ar nėra tuščia pasaka kalbėti apie gimtąją nuodėmę? Šitaip klausimą mums kelia keletas aplinkybių. Pirmiausiai šiandien yra pasklidusios pažiūros, kad pirmieji Šv. Rašto perskyrimai, kuriuose yra aprašytas pirmųjų žmonių nusikaltimas, yra tik legenda. Toliau, šiandien individualinio teisingumo sąmonė yra taip išsivysčiusi, kad nėra lengva žmonėms suprasti, kaip už vieno žmogaus kaltę gali būti baudžiami nekalta žmonės. Šios pažiūros kultūringa Vakarų visuomenė atsiskleidė, kai, po praėjusio karo, kai kas norėjo kaltinti visą vokiečių tautą už Hitlerio nusikaltimus. Mūsų dienoje Bažnyčia paneigė šią pažiūrą, kai ji pareiškė, jog negalima kaltinti šiandieninės žydų tautos už tai, kad jos atstovai prieš 1900 metų nužudė Krėštų. Taigi, nėra savaimė suprantama, kodėl Adomo ir Ievos nusikaltimas yra perėjęs visai žmonijai.

Turėdami prieš akis šiuos sunkumus, pasvarstykime visų pirma, kaip mes turime skaityti pirmuosius Šv. Rašto perskyrimus; toliau pažiūrėkime, kaip Bažnyčioje yra suklebėjęs ir susikristalizavęs mokslas apie gimtąją nuodėmę ir pagaliau bandykime susidaryti savo pažiūrą į žmogų, kuris nors yra pažeistas gimtosios nuodėmės, tačiau vis tiek yra tiek laisvas, kad gali atskirti gera nuo blogo ir rinktis gera.

1. Kaip skaityti Šv. Raštą?
Šv. Rašto skaitymas yra nelengvas uždavinys. Juo labiau

nelengvas jis darosi mūsų laikais, kai, dėka platesnio kultūros istorijos pažinimo, mūsų reikalavimai darosi didesni. Skaitydami Šv. Raštą, mes susitinkame su didesniais sunkumais, negu su jais susitiko krikščionis naujųjų amžių pradžioje, kai pvz. Liuteris labai skatino Šv. Rašto skaitymą.

Mes pvz. negalime nežinoti, kad Šv. Rašto Senasis Testamentas yra vienos tautos ir vienos kultūros knyga. Šalia šios kultūros mes žinom dar visą eilę daug senesnių kultūrų ir senesnių tradicijų. Kai kurie Šv. Rašto tyrinėtojai pvz. sako, kad žydų tauta yra naujokas kultūros istorijoje. Kai Abraomas pradėjo žydų tautos istoriją, visa eilė kultūrų buvo jau neti pražydėjusios, bet ir savo duoklę atidavusios žmonijos pažangai ir nuėjusios nežinon. Galima suklysti, nustatant, kuriame šimtm. gyveno Abraomas, bet negalima suklysti, kad tada jau buvo pražydėjusios kai kurios Sumerų ar Uro kultūros, iš kur patys Abraomas išejo. Arba yra visai tikrai, kad kai Abraomo vaikaitis Juozapas buvo atvestas Egiptan ir vėliau jį valdė, Cheopsas įramidė jį įstatė jau stovinčią, kaip ir mes ją šiandien matome.

Taigi S. Testamento kultūra yra vienos tautos kultūra, kuri savo pagrindiniais bruožais priklauso gyvulių augintojų vyriškos teisės ciklui. Šalia jos mes žinome visą eilę kitų gyvulių augintojų kultūrų; žinome taip pat žemdirbiškų, daugiau moteriškos teisės kultūrų ir žinome nesuskaičiuojamą daugybę jų tarpusavio maišymosi formų. Nepaisant to, Sen. Testamento galioja visoms kultūroms ir visai žmonijai. Jis vaizduoja istorinį procesą, kaip Dievas iš naujo meža santykius su žmonija, norėdamas atstatyti teisingą jo pažinimą ir teisingą žmogaus supratimą. Mes čia negalime sustoti prie klausimo, kaip šie santykiai istorija yra realistiškai turtinga ir pilna dra-

minės įtampos. Tai nėra visuomeniškas Dievo veikimas. Čia yra ir žmogaus atsakymas į jį, kuris yra visiškai autonomiškas. Dėl to nesistebėkime, kad daug kas mums Šv. Rašte užkliūva. Mes čia randame labai nedorų žmonių. Kartais tie nedorumai nebuvo laikomi nedorumais toje kultūroje, pvz. daugpatystė. Kartais jie yra esminiai nedorumai, pvz. melas, apgaulė ar ne štikimybė. Kas blogiausia, kad mes čia ne kartą randame patį Dievą atvaizduotą taip, kad jo veidas gausi labai iškreiptas, tarsi prastu dailininko portrete. Norint atvaizduoti Dievo teisingumą ar jo ištikimybę jam tikinčiam žmogui, jis yra atvaizduotas paprastu žiauruoliu.

Norint rasti priėjimą prie Sen. Testamento, visų pirma reikia pasisavinti pirmu žvilgsniu negiamą dėsį, būtent, kad Šv. Raštas nėra tikėjimo vadovėlis. Jis nėra knyga pritaikinta mūsų laikams. Jis yra knyga, kuriai geriausiai tinka apibūdinimas: naujų Dievo santykių su žmonija istorija. Ji net nėra tikslia prasme istorija. Ji tik pateikia istorinę medžiagą, tų faktų, kuriais buvo parengtas kelias Dievui tapti žmogumi. Šita prasme Šv. Raštas yra skirtas visiems laikams ir visom kultūroms. Tai yra visuotinis Šv. Rašto bruožas.

Dėl to, norint naudotis Šv. Raštu, reikia sugebėti derinti, arba kartais išskirti, šiuos du skirtingus bruožus. Iš vienos pusės ji yra Dievo knyga, skirta visai žmonijai ir visiems laikams, iš kitos, ji yra knyga apie vienos tautos kultūrinį ir religinį gyvenimą.

Štai dėl ko Šv. Rašto skaitymas nėra paprastas pasiskaitymas, bet greičiau faltinių studijos, reikalingos atitinkamo pasirėngimo ir nusiteikimo. Tai turėdami prieš akis, mes galime suprasti, kodėl naujųjų amžių pradžioje, kai protestantizmas skatino kiekvieną žmogų skaityti

Šv. Raštą, Bažnyčia gana santūriai šiuo reikalu laikėsi ir įsakmiai kartojo, kad Šv. Rašto skaitymui reikia mokslinio paaiškinimo ir kad kai kuriais klausimais tas paaiškinimas turi laikytis Bažnyčios nusistatymo vienu ar kitu klausimu.

Šiandien Bažnyčia yra pakeitusi savo liniją ir skatina tikintčiuosius imtis savo iniciatyva Šv. Rašto skaitymą. Tačiau šiandien ji mano, kad tikintysis žmogus savo užsiėmime bus reikalingas ir mokslinio ir bažnytinio vadovavimo.

2. Kaip skaityti pirmuosius Senojo Testamento perskyrimus?

Po šių pastabų eikime prie 2 ir 3 pirmosios knygos perskyrimo, kuriuose kalbama apie Adomo ir Ievos nuodėmę ir jos pa-

sekmes. Kad mūsų svarstymas būtų naudingesnis, labai patarti prieš jį persiskaityti 2 perskyrimą, 8 eilutę pradedant ir visą trečiąjį perskyrimą.

Mokslininkai šiandien yra priėję nuomonės, kad Šv. Rašte yra labai įvairaus pobūdžio veikala. Ten yra kronikinių žinių, bet taip pat yra poezijos, pamokslų, yra grožinių pasakojimų ir kita. Yra ten ir teisinės medžiagos, surinktos iš Jeruzalės teismo archyvų. Iš jų yra sudarytos kai kurios, taip vadina- mos, Išminties knygos. Jas skaitant, tai labai svarbu turėti prieš akis, nes kurie nors įspūdingai išreikšti teigimai gali būti teisingi vienos bylos atveju, bet gali būti visiškai klaidingi kitos.

Kalbant apie pirmuosius Šv. Rašto perskyrimus, reikia taip

Michelangelo

Piktųjų dvasia

(detalė iš "Paskutiniojo teismo")

Kertinė Parasitė

APREIŠKIMAS IR TEOLOGAI

Mes savo religijos tikėjimo tiesas grindžiame diev. škuoju apreiškimu. Apreiškimas yra tikėjimo tiesų šaltinis, galojas visiems laikams ir visiems tikintiesiems. Bažnyčia yra to šaltinio saugotoja. Kristus jai patikėjo tikėjimo išdą. Bažnyčios mokslas savo turimų tikėjimo tiesų požiriu yra visados tas pats ir nesenantis. Tai yra pastovusis tikėjimo momentas, pagrįstas Dievo nuolatinu dabartinumu. Amžinybės požiriu Dievas tikėjimo tiesas ne apreiškė, bet apreiškia.

Tačiau prie apreiškų Dievo tiesų priėjimas vyksta istoriniam laike. Tai reikiia, kad priėjimas prie apreiškų tiesų įvairuoja pagal laiko iššūkius ir pagal žmogaus dvasinio imlumo galimybes.

Kiekvienas laikotarpis turi specifines kultūrinis su tacias.

Jos sudaro žmogaus dvasios pasireiškimo sąlygas. Žmogus savo dvasinius polėkius išreiškia jo gyvenamojo laikotarpio kalbos sąvokomis, atsakydamas į to laikotarpio reikalavimus. Dėl to kiekviename šimtmetyje ir net kiekviename šimtmėčio dešimtmetyje yra skirtingi apreiškų Dievo tiesų interpretatoriai, arba teologai. Kultūrinės laiko aplinkybės lyg ir nurodo teologams, ko jie turi siekti ir į kokius gyvenimo iššūkius atsakyti. Tertulionas siekė įrodyti savo laiko tikintiesiems, kad nuodėmė atskiria žmogų nuo Dievo, ir dėl to Bažnyčia turi išskirti didžiuosius nusidėjėlius iš tikinčiųjų bendruomenės. Tuo jis norėjo atriboti krikščionių bendruomenę nuo stabdingai išreikšti teigimai gali būti teisingi vienos bylos atveju, bet gali būti visiškai klaidingi kitos.

Kalbant apie pirmuosius Šv. Rašto perskyrimus, reikia taip pat atkreipti dėmesį į jų pirminį tikslą. Pavyzdžiui pirmasis perskyrimas kalba apie septynių dienų pasaulio kūrimo vyksmą ir apie tai, kad septintą dieną Dievas išėjosi. Tyrinėtojai yra nustatę, kad čia yra buvęs pamokslas, kurio tikslas buvo paskatinti švęsti septintą dieną ir kad pasaulio kūrimo procesas yra tam tikslui panaudotas, kaip medžiaga pamokymui. Taigi jo pirmasis tikslas buvo ne pasaulio sukūrimo istoriją pasakoti. Jis tik paėmė kokį labai seną pasakojimą ir padarė iš jo moralinį pamokymą. Tačiau tai nereikiia, kad teologinės idėjos, kurios glūdi šiame pasakojime būtų neteisingos. Tiesa yra, kad Dievas sukūrė pasaulį iš nieko. Taip pat galima laikyti šio pasakojimo išreikšta tiesa, kad pasaulio sukūrimas buvo įvykdy-

cializmui, susirūpinusiam individualaus žmogaus egzistencija kaip tokia, aplenkanti religinį žmogaus egzistencijos momentą.

Taigi, Bažnyčia, kaip tikėjimo tiesų saugotoja, n'ekados negali būti sutapatinama su vienu teologu arba su žymaus teologo sukurtąja teologine mokykla. Ji yra virš pavienių teologų ir jų mokyklų. Bet tai nereikiia, kad visi teologai turi tylėti. Nepakanka sukalbėti Tikėjimo Išpažinimo artikulą, ir viskas baigta. Reikia mokėti ir pagal jį gyventi. Reikia mokėti jį ir paaiškinti. Reikia mokėti atsakyti aplinkos žmogui į jo daromus egzistencinius priekaištus. O visa tai galime rasti mūsų laikų teologų raštuose, kuriuose tikėjimo tiesos suaktualintos, pritaikytos atsakyti į dabartinio laiko iššūkius.

Suprantama, pavienis teologas yra nepajėgus aprėpti viso gyvenimo ir atsakyti į visas, pasaulietiško mokslo keliamas, problemas. Dėl to tenka pasidairyti plačiau. Vien jį atsako teologiškai į paskutinį mokslo žodį vienoj mokslo srity, kiti — kitoj. Pavyzdžiui, į evoliucijos problemą moderniškai atsako jėzuitas Teilhard de Chardin savo knygoje "The Phenomenon of Man". Modernišką Šv. Rašto sampratą pateikia jėzuitas John L. McKenzie, savo knygoje "The Two-edged Sword". Modernaus žmogaus prasmę atskleidžia Jean Mouroux "The Meaning of Man". Apie Dievo amžinybės sampratą ir jo teikiamos malonės sudabartinimą ras me pas jėzuitą John Courtney Murray "The Mystery of Time". Kas yra sakramentas ir kaip reikia suvokti sakramentinę malonę puikiai atsako olandas dominikonas teologas E. Schillebeeckx "Christ the Sacrament of the Encounter with God". Kas mūsų tikėjimo išreikimo formose galėtų būti pakeista, kaip atgyvenusios graikų filosofijos lėkanos, su gilia filosofine įžvalga rašo kanadietis teologas Leslie DeWart "The Future of Belief". Apie katalikų gyvenimo derinimą su modernaus gyvenimo problemomis daugelį knygų pasisako du žymiausi vokiečių teologai: jėzuitas Karl Rahner ir Hans Kueng. Čia suminėjau tik keletą svarbesnių. Jų yra kur kas daugiau. Kurie skaltys čia nurodytas, ras kelius ir į kitus.

P. C.

Šiame numery:

- Ar gimtoji nuodėmė yra legenda?
- Apreiškimas ir teologai
- Žemė ir varpai.
- Sapanui aprašyti reikia nubusti.
- Apie Čurlionį, Vaižgantą...
- Gibraltaro žiburiai.
- Knyga, kurios mums trūksta.
- Moderniosios dailės apraiškos.
- Filmai, kult. kronika.

(Nukelta į 2 psl.)

ŽEMĖ IR VARPAI

KAZIUI BRADŪNUI

Žinau, tu negirdėsi šio vakaro tylos: Skambės tau varpo balsas Ar žemės mylimos širdies gėlmėj Tau ataidės Iš sutemos.

O žymę skausmo juodo Nuo veido tau nuplaus Ranka, kuri gyvybę duoda. Malda tyra ir ašaros To vakaro tylaus, Ir širdį nuramins vienintelės paguoda — Tikėjimo dangaus.

Kai birs ant karsto smėlis, Varpai kai gūdžiai gaus, Jo siela garbins Viešpatį Ir žemės ir dangaus, O maldos sužydės kaip gėlės Pavasario žavaus, Ir šaltis jų nei vėjas Nepalauš.

Tave lydės vėl vakaras, Švelnus toks ir tylus. Kai susimąstęs grįši Į vienius namus. Ir balsas žemės mylimos Tau vis aidės Iš tolumos.

Cicero, 1967. X. 24.

Ar gimtoji nuodėmė legenda?

(Atkelta iš 1 psl.) tas ne išsyk, bet per tam tikrus tarpnius.

Kalbant apie 2 ir 3 perskyrimus, kurie pasakoja apie žmogaus sukūrimą ir jo nuodėmę su jos pasekmėmis, reikia sutikti, kad čia yra labai senas pasakojimas, gal būt, tūkstančius metų perduotas iš lūpų, kol jis pagaliau, Dievo lėmimu, buvo užrašytas. Pasakojimų apie pasaulio sukūrimą ir žmogaus nuopolinimą turi ir kitos tautos, kul tūringos ir nekultūringos. Iš kul tūringųjų galima paminėti babiloniešius, o iš nekultūringųjų — įvairias pirmines Indonezijos, Ugnies žemės, Australijos ir A-frikos gentis. Reikia pripažinti faktą, kad pirminėje žmonijoje yra buvęs išlaikytas atminimas apie asmeninį Dievą, pasaulio sukūrimą ir vieną ar kitaip iš-reikštą Dievo ir žmonių santykių nutūkumą.

Pavyzdžiui, paimkime Afrikos pigmečių genties Bambuti pasakojimą apie Dievo pasitraukimą iš žmonių tarpo. Ši gentis Dievo — Kūrėjo iš nieko sąvokos jau nebeturi, tačiau jo santykių nutūkumą su žmonėmis yra išlaikiusi. Anot jų padavimo, pradžioje Dievas gyveno su pirmais žmonėmis, kuriuos jis buvo sukūręs. Jų buvo trys: du vyrai ir sesuo. Jie buvo laimingi ir nepatyrė jokio vargo ir mirties. Dievas buvo kartu su jais ir kalbėjosi kaip tėvas su vaikais. Tačiau jie jo negalėjo matyti. Tai buvo formaliai uždrausta. Jis gyveno savo palapinėje, prie kurios mergaitė kasdien atnešdavo vandens ir malkų. Žingeidumo pagauta, ji pasislėpė už medžio, norėdama Dievą pamatyti, kai jis išeis pasiimti vandens ir malkų. Ji pamatė tik jo ranką. Tuo ji labai džiugėsi, tačiau Dievas dėl to užsūrūstino, pasiūkė visus tris žmones pas save ir pa-reiškė, kad dėl šio neklusnumo jis juos paliks vienus ir vietoj jų jiems ateis mirtis ir vargas. Nieko negelbėjo žmonių prašymai. Vieną dieną Dievas paupiu nuėjo augštyti ir žmonės daugiau jo nebeatė. (P. Schbesta, Religion der Primitiven, veikalas Chr. u. Religionen der Erde, I tomas, 565 p.).

Panašių pasakojimų tautos yra pilna. Yra visai tikra, kad jie nėra kilę iš šv. Rašto. Tai liudija jų visiškas formos skirtingumas. Pvz. Bambuti legendoje nėra nei medžio, nei žalčio, nei uždrausto vaisiaus, nei ištrėmimo iš rojaus. Tačiau Dievo ir žmonių santykių nutūkimo idėja yra aiški. Dėl to tiek šv. Rašto pasakojimas, tiek įvairūs turto pasakojimai turi turėti kau nors bendrą šaknį, nes jų teolo-

ginė mintis yra iš esmės ta pati. Tik Senojo Testamento ji yra pilnesnė.

3. Gimtoji nuodėmė žydų tradicijoje

Taigi padavimas apie pirmųjų žmonių santykių nutūkumą su Dievu yra ne tiek žydiška tradicija, kiek apskritai žmonijos padavimas. Jis yra išreikštas įvairiais pasakojimais. Kartais jie yra gerokai panašūs į Senojo Testamento pasakojimą, o kartais Dievo nutraukimais santykių su žmonėmis yra aptariamas tik aukso amžiumi, buvusiu kada nors žmonijoje.

Si tradicija tačiau yra visiško užmiršimo pavojuje. Net Senojo Testamento religija, kuri pradžioje turi užrašytą šį pasakojimą, toliau juo nesidomi ir jo nekomentuoja. Jis jau Sen. Testamente stovi kaip užmiršta kultūra, kaip nelabai suprantama seniena.

Tėvas V. Vergriete, OP, savo studijoje apie nuodėmę rašo: "Pirmosios Adomo kaltės mintis ir perdavimas jos pasekmių nėra sutinkama kitose Senojo Testamento knygose. Tačiau čia plačiai yra pasklidusi sąmonė, kad nuodėmė yra visuotinė, kad žmogus yra sugedęs, kad jis yra palinkęs į blogį. Ypač tai pastebima psalmėse, pas pranašus, iš minties knygose pvz., Jobo knygoje. Tie autoriai nesirūpina išaiškinti iš kur yra šis žmogaus sugedimo visuotinumai. Jie liudija tik patį faktą, bet neįungia jo su Adomo kalte" (Man and his Happiness, redaktorius A. M. Henry, 248 p.).

Negana to, ir Evangelijos tyli apie gimtąją nuodėmę. Jėzus sakė, kad jis yra atėjęs gelbėti ne teisųjų, bet nusidėjėlių (Morkus, 2,17). "Bet niekur jis Evan-

gelijose neskiria gimtosios nuodėmės, nuo faktiškos nuodėmės" (V. Vergriete, 249 psl.).

Adomo kaltę su žmonijos nuodėmingumu visuotinumu ir su Kristaus atpirkimu sujungia apaštalas Povilas. Jis išveda paralelę tarp dviejų žmonių galvų: Adomo ir Kristaus. Pasak jo "Dėl to, kaip per vieną žmogų atėjo į pasaulį nuodėmė ir per nuodėmę mirtis, taip mirtis perėjo visiems žmonėms, nes visi žmonės nusidėjo" (Rom. 5,12). Adomo užtrauktą žmoniui tragišką atitaiso kitas Adomas—Kristus. "Nes jei per vieno nuodėmę daugelis mirė, tai daugiau Dievo malonė ir dovana pasipylė ant daugelio, per vieno žmogaus Jėzaus Kristaus malonę" (Rom. 5, 15). Šia mintimi apašt. Povilas yra taip persiėmęs ir taip stipriai ją apaštalauija, kad jos dėka jam pasidaro suprantama krikščioniška išganyto teologija. "Nes kaip vieno žmogaus neklusnumu daugelis pasidarė nusidėjėliai, taip ir vieno klusnumu daugelis bus padaryta teisūs" (Rom. 5, 19).

Visoje savo turtingoje teologijoje apašt. Povilas jokio mokslo neskelbia kaip savo išradimo. Dėl to ir jo mokslas apie gimtąją nuodėmę vienokiu ar kitokiu būdu yra kilęs iš Kristaus. Kad jį nerandame Evangelijoje, iš to netenka daryti per daug tolimų išvadų, nes, pasak evangelistų, Jono, ne viskas evangelijoje yra surašyta, ką pasakė Kristus. Išėina, kad kai kurios tiesos gyvu žodžiu perėjo pirmųjų tikinčiųjų bendruomenėn.

4. Gimtoji nuodėmė krikščionijoje

Pirmaisiais krikščionybės amžiais Bažnyčios Tėvai pasiėmė apaštalo Pavolo gimtosios nuodėmės mokslą, kaip savo, ir jis stipriai prigijo Bažnyčioje. Ir neruostabu, gimtosios nuodėmės mokslas kiekvienam mąstančiam žmogui padėjo išsiaiškinti visus varginantį klausimą, iš kur pasaulyje yra blogis. Jis yra ne Dievo sukurtas, bet atsiradęs protinių kūrinių laisvo apsisprendimo dėka. Filosofams buvo patogu galvoti apie tai, kad kai suiro žmogaus santykiai su jo Kūrėju, tai suiro žmogaus santykiai ir su žemesniaja kūriniu. Ji pradėjo žmogaus neklausyti. Atsirado ligos ir mirtis, nekaltant jau apie tai, kad pati dorinė blogybė žmonijoje plito ir bujojo, kaip koks kenksmingas, gaivalingas augalas.

Gimtosios nuodėmės tiesa buvo neginėjama Bažnyčioje senaisiais amžiais. Pastanga atmeti gimtąją nuodėmę ir be jos išsiaiškinti žmogaus paslaptį atsirado 5 šimtetyje. Tačiau išliko mokslas, vadinamas pelagianizmu. Šio mokslo kūrėjas buvo vienuolis Pelagius. Jis buvo didelis optimistas žmogaus prigimties atžvilgiu ir nesutiko manyti, kad žmogaus prigimtis yra pažeista. Žmogaus prigimtis, pasak jo, yra be "žaidos". Žmogus pats savo jėgomis gali daryti gera. Iš to jis padarė praktišką išvadą, kad krikščias, kaip gimtosios nuodėmės atleidimo sakramentas, yra nereikalingas. Pasak jo, Adomas buvo sukurtas mirtinai ir su visais geiduliais, kuriuos jaučia žmogus dabar.

Tridento visuotinis susirinkimas stengėsi išsiaiškinti, kas šiam moksle yra teisingo, kas ne. Jis sutiko, kad gimtoji nuodėmė yra sava kiekvienam žmogui ir kad jos atsikratyti neįmanoma kitaip, kaip Kristaus nuopelnų dėka (Denz. 790).

Vien savo natūraliomis jėgomis tai padaryti neįmanoma. Šios nuodėmės atleidimas yra suteikiamas krikščio sakramentu. Šis atleidimas yra tikras ir realus. Tiesa, Tridento susirinkimas atkreipė dėmesį ir į tai, kad ir pas pakrikštytus žmones pasi-

Br. Murinas

Miesto siluetas (akvarelė)

Su šiuo mokslu stipriai kovojė Sv. Augustinas. Jo raštuose yra daug šių diskusijų palaikų. Pelagijaus mokslą parėmė didis ano meto krikščionijos priešas imperatorius Julijonas Apostas, kuris irgi buvo persiėmęs na-tūralaus žmogaus gerumu idėja ir dėjo daug pastangų atgaivinti klasikinę pagonybę, kaip idealaus žmogaus religiją. Pelagijus, nuo Bažnyčios atskirtas, mirė 454 metais.

Toliau gimtosios nuodėmės tiesa Bažnyčioje buvo neginėjama per visus viduramžius iki naujųjų amžių pradžios. Šis klausimas vėl iškilo, prasidėjus reformacijai ir Tridento visuotinis susirinkimas buvo priverstas suformuluoti tas tiesas apie gimtąją nuodėmę, kurių mes laikomės iki šiol. Po to įvykė abu Vatikano susirinkimai šiuo klausimu nieko nepapildė ir nepakeitė.

Kaip gimtosios nuodėmės klausimas stovi protestantizme? Pro-testantizmas gimtosios nuodėmės mokslo neneigė. Priešingai, jis, išpažindamas, net per daug stipriai kartais jį pabrėžė. Luteris gyvai matė krikščionių nuodėmės ir grubius jų nusikaltimus, dėl to jam nuodėmės visuotinum faktas žmonijoje buvo labai aiškus. Jį vargino kitas klausimas: kaip yra su gimtosios nuodėmės atleidimu, ir jos panaikinimu per krikštą, jei krikščionys taip nedorai elgiasi.

Norėdamas rasti atsakymą į šį painų klausimą, jis paskelbė mokslą, kad gimtoji nuodėmė Kristaus nuopelnų dėka yra ne tiek atleista ir panaikinta, kiek krikščioniui yra neužskaitoma, o žmogaus prigimtyje ji reiškiama, kaip reiškiama anksčiau. Dėl to jeigu krikščionis nori ką gero padaryti, jis negali to padaryti kitaip, kaip tik Kristaus malonės padedamas. Luteris manė, kad žmogaus prigimtis yra taip pagadinta gimtosios nuodėmės, kad jis pats savo jėgomis negali padaryti nieko gero.

Tridento visuotinis susirinkimas stengėsi išsiaiškinti, kas šiam moksle yra teisingo, kas ne. Jis sutiko, kad gimtoji nuodėmė yra sava kiekvienam žmogui ir kad jos atsikratyti neįmanoma kitaip, kaip Kristaus nuopelnų dėka (Denz. 790).

Vien savo natūraliomis jėgomis tai padaryti neįmanoma. Šios nuodėmės atleidimas yra suteikiamas krikščio sakramentu. Šis atleidimas yra tikras ir realus. Tiesa, Tridento susirinkimas atkreipė dėmesį ir į tai, kad ir pas pakrikštytus žmones pasi-

lieka linkimas į nuodėmę. Tačiau, pasak Tridento dekretu, jis yra paliktas tam, kad mes savo jėgas prijungtume prie Kristaus malonės ir tokiu būdu asmeniškai prisidėtume prie nuodėmės nugalėjimo (Dez. 792).

5. Sąlygos mąstymui apie gimtąją nuodėmę

Susipažinę su gimtosios nuodėmės mokslo istorine raida, bandykime suimti visus davinčius kartu, kurie sąlygoja mūsų mąstymą apie šią tiesą. Savo teologiniam svarstymui mes turime šiuos penkis faktus, kurių negalime apeiti. 1. Dievas su tvėrė žmogų gerą iš esmės ir apdovanojo jį nemirtingumu. 2. Pirminis žmogus nusikalto, tuo praradamas ypatiną Dievo malonę sau ir savo anijai. 3. Tačiau žmogaus natūralinė prigimtis šio nusikaltimo nebuvo pažeista ir žmogus pasilikęs laisvas daryti gerą. 4. Kristus, Dievo Sūnus, tapęs žmogumi, atitaisė pirmojo žmogaus nusikaltimą ir gražino žmogui pirmąjį šios santykius su Dievu. 5. Sutarkinkite su Dievu žmonijoje mes dar irgi susitinkame su nusikaltusio žmogaus reiškiniais: pagundomis, nuodėmėmis, ligomis ir mirtimi.

P. SILEIKIS, O. P. Ortopedas, Protistas. Aparatų, Protezų, Med. ban. (Arch Supports) ir t. t. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel. PProspect 6-5084 Val. 9-4 ir 6-3. Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 West 63rd Street Val. kašdien 10-12 val ir 7-9 v. vak. Seštadieniais 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus. Ofiso telefonas: PR 8-3229 Rez. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. tel 239-4633 DR. K. G. BALUKAS AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA 6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

DR. S. BIEŽIS CHIRURGAS Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val. Ofiso tel. RE 7-1468 Rez. tel. 239-2919

DR. VL. BLAŽYS PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS 2801 West 63rd Street Kampas 63-čios ir California Val. kašdien nuo 6-8 val. vak. Seštad. 2-4 val. Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar. Ofiso telef. 476-4042 Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. G. K. BOBELIS Inkstų ir šlapimo takų chirurgija Tel. 695-0533 — Elgin 425 N. Liberty Street Route 25, Elgin, Illinois Tel. ofiso HE 4-5849. rez. 388-2238

PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2434 West 71st Street Val. pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus. Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS ALERGIJA 2751 West 51st Street Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. D. Ligoniai priimami pagal susitarimą

Kaip matome šio teologinio uždavinio sąlygos yra labai komplikotos. Nei su vienu iš šių penkių teigimų negalime eiti taip toli, kad jis pažeistų ar panaikintų kitus keturis. Mes negalime sakyti, kad žmogus buvo sukurtas blogas ar palinkęs į blogį. Jis buvo geras, tik turėjo laisvę pasirinkti, ar būti intymiuose santykiuose su Dievu ar be jų apsieiti. Mes negalime sakyti, kad Adomo ir Ievos nuodėmė nėra reali ir kad ji nėra persidavusi visai žmogui. Iš kitos tačiau pusės, mes negalime sakyti, kad gimtosios nuodėmės dėka žmogus yra netekęs laisvos valios ar kad jis negali dorai elgtis vien savo pastangomis. Tačiau

mes negalime sakyti, kad Kristaus gimtosios nuodėmės neatpildo ir kad per krikštą nėra atstatomi mūsų santykiai su Dievu. Tačiau mes meluotume, jei sakytume, kad krikščionijoje nėra tikrų sunkių nuodėmių.

Situacija, kaip matome yra labai komplikota. Teologai, bandydami ją suprasti, yra išdirbę savitas sistemas. Jiems visiems rūpėjo išsiaiškinti, kas yra ta paslaptiną gimtoji nuodėmė. (Bus daugiau)

— 25,000 amerikiečių turį j jų kūną įsodintus elektrinius įtaisus, kurie reguliuoja širdies plakimą.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960 DR. E. DEKYS GYDYTOJA IR CHIRURGE SPECIALYBĖ NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS CRAWFORD MEDICAL BLDG. 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0873 DR. W. M. EISIN-EISINAS Akuserija ir moterų ligos 6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670 Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepa, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414. Rez. HE 7-6867 DR. B. GAIZIŪNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specialybė akuserija ir moterų ligos 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val. kašdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220 Namų — rez. PProspect 8-9081 DR. JANINA JAKŠEVIČIUS J O K S A GYDYTOJA IR CHIRURGE VAIKŲ LIGOS 2656 West 63rd Street Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960 DR. E. JATULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika 2815 W. 71st Street Ofiso val. kašdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278 DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 West 63rd Street Val. kašdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero Val. kašdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — Relliance 5-1811 DR. WALTER J. KIRSTUK GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Lietuviai gydytojas) 3925 West 59th Street Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-3 val., o trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYpic 2-4159 DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th Street, Cicero Kašdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., Išskyrus trečiadienius. Seštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGE KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ MEDICAL BUILDING 7156 South Western Avenue Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1468 Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS 2817 West 71st Street Telefonas HEInlock 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos) Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773; Rez. PR 6-4732 DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS 2858 West 63rd Street Valandos: pirmad., ketv., 5-8 val. antrad., penktad., 1-4 val. Pirminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9501 DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val. kašdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštad. 9 v. r. — 2 v. p. p.

ASSOCIATE OPTOMETRISTS DR. FRANK PLECKAS, OPT. 3424 W. 63rd St., GE 6-7044 Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses". Val. 9:30-12:30 ir 1:30-3:30 Kitom. vietom susitarus. Uždaryta antrad. ir trečiad.

DR. A. PUSTELNIKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPEC. VIDAUS LIGOS Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697 5159 South Damen Avenue Valandos: 1-9 val. p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660 DR. E. RINGUS RENTGENOLOGAS 9760 S. Kedzie Ave. Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS 2745 West 69th Street Prieš šv. Kryžiaus ligoninę VAL.: pirmad., antrad., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. RERepublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt. Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus 4455 S. California Ave., YA 7-7381 VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kašdien. trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBITIS INKSTŲ PŪSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA Ofisas 2454 West 71st St. Val. antrad. nuo 2-5 popiet ketvirtad. nuo 6-8 vak Ofiso telef. 776-2880 Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA PRITAIKO AKINIUS 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill. Kabineto tel. 687-3020 Namų tel. 689-1071 Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Adresas: 4255 W. 63rd Street Ofiso tel. Relliance 5-4410 Rez. tel. GRovehill 6-0617 Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika ir chirurgija Ofisas 2750 W. 71st Street Telefonas 925-8296 Valandos: 2-8 v. v., penktad. 10-12 v. r., 2-8 val. vak. Sešt. 1-4 v. vak. Sekmad. ir trečiad. — uždaryta. Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St. Tel. PProspect 8-1223 Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

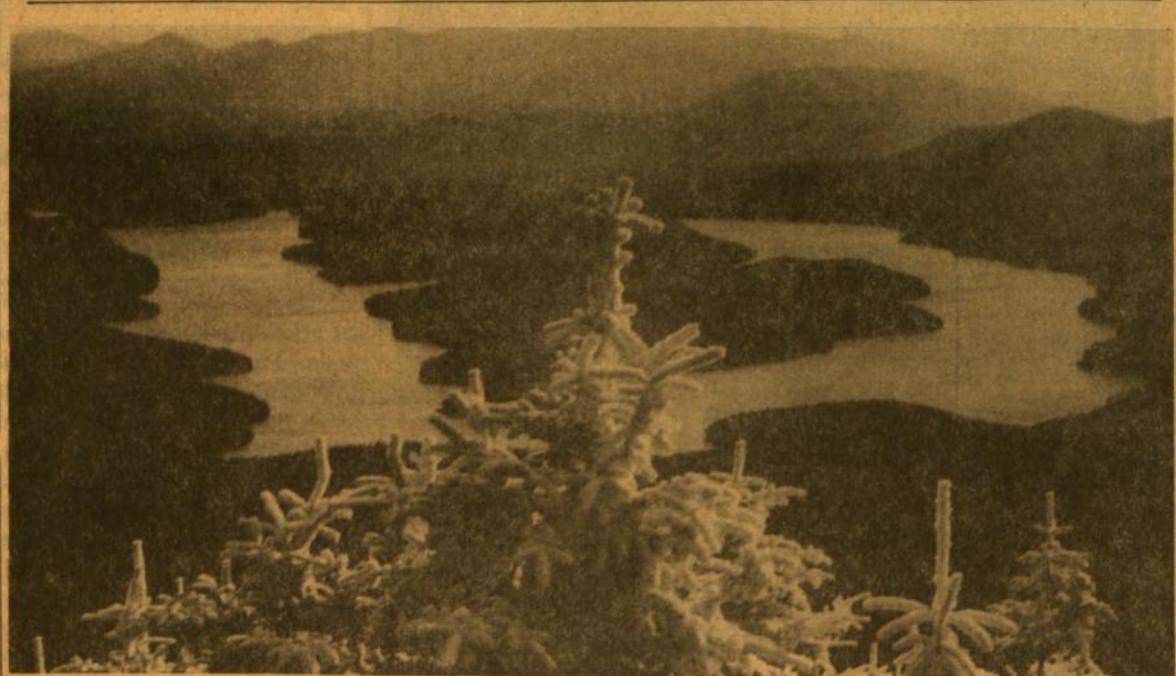
Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195 DR. V. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 West 71st Street Pirminėja ligonius tik susitarus Val.: 2-4 p. p. ir 6-8 v. vaa. Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823. DR. A. VALIS-LABOKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS 2524 West 69th Street Valandos 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Seštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadienį uždaryta

Tel. PProspect 6-9490 DR. ONA VASKEVIČIUS (VASKAS) GYDYTOJA IR CHIRURGE 6648 S. Albany Ave. Val. pirm., antrad., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150 DR. F. C. WINSKUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3107 West 71st Street Val.: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4550 DR. PETRAS ZLIOPA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6449 So. Pulaski Road Val. pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. ketvirt. 6-8 v. vak. Seštad. 10-2 val

Pirmasis šerkšnas Adirondakų kalnuose.

Nuotrauka Vytauto Maželio

Sapnui aprašyti reikia atsibusti

Išpūdžiai iš poezijos simpoziumo

Santaros-Sviesos 1967 metų su važiavime įvyko uždaras poezijos simpoziumas, kuriame Algis Antanavičius iš Bostono, Laima Svėgzdaite iš Toronto, Kazys Bereska iš Montrealio ir Mirga Pakalniškytė iš Chicagos skaitė savo eilėraščius. Jauni poetai čia išgirdo patarimų, kur jų kūryba vertino J. Mekas, H. Nagys ir Algirdas Antanaitis. Aišku, maloniausias momentas buvo pats susitikimas su žmonėmis, kurių eilėraščius skaitai, bet kurių gyvų nepažįsti, tačiau to simpoziumo metu iškilto taipgi kelios idomos mintys, kuriomis norisi ir su laikraščio skaitytojais pasidalinti ir gal truputį jas paplėsti.

Sunkiausias klausimas simpoziume buvo: "Kas yra poezija?" Arba: "Kuo poezija skiriasi nuo prozos?" To klausimo niekas nebandė pilnai aptarti. Kad poezija, anot T. S. Elliot, yra nesąmoningas susikauptimas įvairiuose išgyvenimuose, kurio metu sukuriamas naujas dalykas, tai aišku, tačiau kuo tas naujas dalykas skiriasi nuo prozos? Ar savo paprastumu? Savo įvaizdžiais? Glaudumu? Klausimas sunkiai atsakomas, bet labai svarbus, nes jauni poetai dažnai užmiršta tas poezijos savybes, kurios poeziją daro poezija ir, anot Meko, jė tik išlieja savo jausmus, neatsižvelgdami į techniką. O technika, samoningasis meno aspektas, kaip tapyboje ar muzikoje, taip ir poezijoje, yra svarbiausia dalis.

Pats pirmasis klausimas, iškeltas dar net visiems nesurinkus, lietė žodžių svarbą. Antanaitis, perskaitęs vieną eilėraštį iš L.S.S. metraščio, pasiskundė, kad jauni poetai nepažįsta poetiškos kalbos. Anot jo, yra žodžių, kaip pvz. "gausumas" ar "įvairūs", kurie nėra poetiški, Mekas į tai atsiliepė, kad kiekvienas žodis gali būti vartojamas eilėraštyje, nors jis kartais gali ir blogai ar klaidingai skambėti eilėraščio visuomenėje. Antanaitis nesutiko ir vėl pasisakė prieš žodžio "Pepsi" vartojimą kitame eilėraštyje, kadangi tas žodis greitai gali dingti iš gyvosios kalbos ir taip prarasti bet kokią prasmę. Mekas atsiliepė, kad, anaipol, tas žodis po 15-20 metų gali įgyti daug subtilių ir idomų prasmių, kurių dabar jis neturi. Jis pats eilėraščiuose ieškąs paprastos, kasdieniškos kalbos, o ne kokios išpūstos, kuri tariamai esanti poetiška.

MIRGA PAKALNIŠKYTĖ

Kitas klausimas, kuriame Antanaitis smarkiai susikirto su dauguma ten esančiųjų, buvo ritmo vartojimas. Jaunieji, pasinaudodami jau priimta laisve, kūrė savo ritmą, o Antanaitis kaip tik pasigėdė metronomiško ritmo. Tačiau dauguma pasisakė už tai, kad, ką nors sakant ar rašant, negalima apsieiti be ritmo, kuris slypi kiekviename garsų derinyje. Aišku, tas ritmas gali būti sklandus, gali būti ir kaptopas, reatitinkas eilėraščio tonui, tačiau jis visuomet yra. Ir vėl čia būtų galima pastebėti, kad eilėraštyje ritmas turėtų atitikti paprastam kasdieniškam pasikalbėjimui. (Žinoma, retorinė poezija, kurioje siekiama iškilmingo tono, ar lauzyta poezija, kaip Meko knygoje "Pavieniai žodžiai", yra išimtis.)

Išgirdęs tokias jaunųjų išvadas, Antanaitis panorėjo sužinoti, kuo eilėraštis besiskiria nuo paprasto pasišnekėjimo.

Čia ir glūdi ta aukšta siena, per kurią retas poetas teperlipa. Anot W. B. Yeats, poezijos kalba turi sutapti su "aistringa normalia kalba". Poezija turi būti "šalta ir aistringa kaip aušra". Tai reiškia, kad skaitytojas, skaitydamas gerą eilėraštį, neturėtų suprasti, kiek darbo įdėta rašant, bet turėtų gėrėtis jo paprastumu. Reikia vartoti paprastus žodžius, tik naujame, idomiame sąryšyje. Čia geru pavyzdžiu galėtų būti Nykos-Niliūno peršlapimo nusakymas: "nunuoginantis vandens šniokštimas".

Sprendžiant, kaip poezija skiriasi nuo paprasto pasikalbėjimo ar nuo prozos, visi sutiko, kad didžiausias dėmesys turi būti kreipiamas į žodžių paprastumą, bet ne visi buvo vienodos nuomonės, kaip tie paprasti žodžiai turėtų būti vartojami. Gal teisingai sakė Ezra Pound, kad poetai turėtų vengti abstrakcijų. Reikia vengti rašyti taip, kaip jau yra parašyta geroje prozoje. Rašyti, kad "aldžiai buvo trys karniai torto", yra priimtina, negu rašyti: "gyvenimo laimės momentai greitai praėina". Taip poezija skirtųsi nuo prozos ar paprasto pasikalbėjimo tuo, kad joje stengiamasi išsireikšti įvaizdžiais. Įvaizdis turi tokį šviežumą, kokio idė-

je ar abstrakcija niekada neturės. Idėja mums diktuoja daiktai. Anot John Crowe Ransom, idėja yra kilusi iš daiktų ir jau prijaukinta. Vietoj žodžio "neapykanta" galima, pavyzdžiui, rašyti "primerktos žėrinčios akys" ar "susiraičiusios lūpos". Įvaizdžiai turi dar kitą gerą pusę, kad jie gali reikšti skirtingus dalykus skirtingiems žmonėms. Mekas nesutiko, kad poetai turėtų vengti abstrakcijų, nors ir vėl — negalima perkrauti eilėraščių abstrakčiais žodžiais be įvaizdžių.

Žinoma, vartojant įvaizdžius atsiranda ir sunkumų. Jaunieji poetai neretai pavartoja neologizmus įvaizdžius. Tai primindamas Antanaitis perskaitė viename eilėraštyje, kad kraujas "buvo kaip siurblys, siurbiantis į žemę". Antra, kadangi sunku yra sugalvoti šviežių įvaizdžių, jaunieji vartoja senus ir banalius išsireikšimus, pvz., "elgeta vėjas", "rudens aukšniai medžiai", "gluosnio plaukai", "vėjas dainuoja medžių šakose" ir t.t. Tačiau susidūrus su tokia problema, reikia atsimiti, kad kūryba niekada nėra lengva.

Didžiausia jaunųjų poetų klaida, kaip Mekas nurodė, yra vartojimas bereikalingų žodžių. Reikia vengti būdvardžių, kurie nieko naujo nepasako. Jaun Voltairre būdvardį vadino daiktavardžio priešų. Nereikia rašyti: "balta pienas", "balta gulbė" ar "baltos būrės", nes yra savaime aišku, kad tie daiktai yra balti. Geriau jau rašyti: "juodas pienas", "juoda gulbė", "juodos būrės", nes tai jau būtų neaprasta ir suteiktų naujų niuansų tiems žodžiams. Šalia tokio bereikalingo būdvardžių vartojimo reikia saugotis žodžių, kurie viską perdėda. Eilėraštis turi palikti išpūdį ne savo perdetais išsireikšimais o savo paprastumu. Žodžiai: "žiaurus gyvenimas kūrė tragediją" mano vienišoje širdy, ir net žvaigždės nesuprato mano gilios melancholijos" parodytų didelę nepasitikėjimą skaitytojo vaizduote, nes nebeturėtų jokio subtilumo. Dažnas tokių perdėjimų vartojimas neapaliktų išpūdžio, bet, atvirkščiai, pasidarytų tiesiog nuobodus. Verčiau jau rašyti: "Aš sėdžiu viena ir stebiu šaltas žvaigždes". Bereikalingų žodžių išbraukimas ne tik padarytų eilėraštį idomėnį, bet ir trumpesnį. O juk poezija ir skiriasi nuo prozos savo suglaustumu.

Rendez - vous...

Nuotrauka Vytauto Maželio

Kalbant apie žodžių svarbą poezijoje, galima šį tą pasakyti ir apie poetinę medžiagą. Jaunieji lietuviai poetai, vargdami Maioronio ir kitų lyrikų šešėlyje, negali atsikratyti "žalių laukų" ir "ošančių girių". Gyvendami miestuose ir niekada nebuvo prie jūros jie rašo apie bangų kalnus, nematę kaimo jie rašo apie paukščių čulbėjimą. Tokia poetinė medžiaga būtų priimtina, jei būtų atrasta naujų išvėgimų ir ja, jei būtų sugalvota idomų įvaizdžių. Bet kaip jaunas poetas gali kurti tikra to žodžio prasme, jei jis rašo apie daiktus, kurie neturi vietos jo pergyvenimuose? Mašinų užesys ir dangoraižiai

duotu jam dėkingesnės medžiagos, negu jūra ar girios, kadangi, be abejo, jis yra pastebėjęs daugiau detalių žmonių sukurto miesto negu gyvosios gamtos. Lyrika jaunos poetas veda į dvejopą pavojų: į anksčiau minėtąjį banalių išsireikšimų vartojimą ir į kūrimą "poetinio pasaulio", kuris visai neatitinka tikrovės. Niekada negyvenęs kaime ir idilinių vaizdą brolių artojų sušikūręs, jis pradeda rašyti eilėraščius, kurie tarytum lėkštėje vaizdo dažo, jokio žmogaus pergyvenimo neatkurdami. W. B. Yeats yra pasakęs, kad poezija pasisavi- na realybė, bet ta realybė turi būti priimtina ir tikra.

Albinas Baranauskas

KAIP LIEPSNA

Kaip liepsna ant gintinės stogo,
Klaiki tamsiai raudona poezija.
Visa laimė, kad snūf man dar
Tebeužteka iš vakarų ir nusileidžia
Miškų užsegiotuos rytuos pro neispainiojamas
Pavienių medžių mintis. Laimė, kad naktys
Dar vis taip juodai uždangstė langus ir kad
Kiekvieną pavasarį taip ilgai
Krintančių lapų bei lietaus ir vėjo,
Vėjo su tylinčiais paukščiais. Šitap
Dar galima visai neblogai gyventi.

DAR VIENAŠYK

Dar vienąsyk saulės švytuoklė ir šalti
Mėnulio arimai. Iš gatvės į gatvę seniai
Negirdėtas žodis, kaip upeliškėčio
Drebulys ir šurpas, kaip alkis
Užimanti šypsena.

Dar vienąsyk mano vardą ir pavardę
Vėlyvo vasaros popiečio vėjas įrašė
Smėlyje prie žiogrių tvoros pas daržą:
Mano kadaise tokios mažos basos pėdos.

Šitap žalio ežero jau nepabudinamas sapnas.
Rugpjūtis. Ilgas, ilgas kelias.
Nelyginkime poezijos su niekuo dabar,
Ji nėra medžių šlamėjimas,
Ji yra medžių šlamėjimas už lango vakar.

Tikrai, tikrai, tai dar visai sveikas ir niekur
Nejbrėžtas paveldas. Dar vienas žingsnis atgal.
Daugiau jau nežūrėti į priekį.

AUCTUMNUS

Širšėm atšipo dantis.
Ties dūlojančia, atlapa klėtim
Dvi dienas nuo debesio iki debesio voratinklis
Ir nuo šito medžio iki ano storojo medžio
Sausas tylėjimas. Aliejiniais dažais
Namas ant kalno. Gilu pavasario rytmečiais, gilu
Spalvotame sutemus. Juodai pabrakuti mėnulio
antakiai,

Raudonos uogų lesusio paukščio lūpos.
Pasigėrėsi lapų senatvė siuva
Šiltą su pamušalu drabužį.

UŽLIPUS Į MANO PASTOGĘ

Ziemos vėjas be perstojo kartoja
Šūkį iš senų laikraščių
Spagatu surištose pundeliuose
Salėn kvepiančioje palėpėje.
Ar girdite,
Ar girdite tą šūkį iš pageltusių laikraščių,
Kuri dar vis kartoja žiemos vėjas?
Užsilikusioje fotografijoje jų plaukai su briliantiniu
Perskirti per vidurį, ir jie atklaidiai šypsoi.
Nėsa sniega per su žeme
Sulygintus jų kapus.

Baigiant ir sutraukiant visus to simpoziumo išpūdžius, galima pasakyti, kad poezija turi siekti paprastumo ritme ir žodžiuose, tuo pačiu duodant idomumo ir jausmingumo žodžių deriniui. Tik su pratę, kaip sunku yra rašyti eilėraščius ir į ką reikia atkreipti dėmesį rašant, jaunas poetas tegalės žengti pirmyn savo kūryboje. Naudingos buvo diskusijos,

nes jos davė progos jauniems pagalvoti apie techniką kūrybos pusę ir apsispręsti, ko jie siekia savo eilėraščiuose. Žinoma, tie apsisprendimai nebus jiems dogma ir su laiku keisis, tačiau jie dabar supras ką Paul Valery norėjo pasakyti, kai jis sakė: "tasai, kuris nori aprašyti savo sapną, turi būti visiškai atsibudęs."

Iberijos išpūdžiai

GIBRALTARO ŽIBURIAI

CESLOVAS GRINCEVICIUS

Girny akmuo po kaklu mienis nenaudėliams, kurie ir šiandien, moderniais, pažangiais laikais panašiai elgiasi, kaip prieš šimtą ar pusantro šimto metų, kada senajame Weimare po klevų lapais valandų valandas, ištisas naktis prie Dianos ar Iridės statulų romantiškasis jaunimas nieko gero neveikdavo, o tik klausydavos deklamacijų arba net vien tik žiogų čirškimo; arba panašiai kaip mes, būdami gimnazistais, tyliais gegužės vakarais rinkdavomės Kėdainių parke prie Dotnuvėlės upelio po baltora akacijom. Buvome jau skaitę Pierre Loti knygas, tai porydavom apie begalinius vandenis, būrinčius laivus ir Pietų Pacifiko salas, kur gyveno tik ilgaplaukės deivės ir jos nieko kito neveikė, tik dainavo pajūry.

Mūsų ekskursantų grupė po Ispaniją ir Portugaliją, vienų amerikiečių, buvo gerai susigyvenusi, susidraugavusi ir kartu labai rimta ir linksma, tačiau reikėtų ir kiekvienam iš mūsų girny akmens, ar net dviejų, kad tenai, senojo romėnų, maurų, o dabar turistų išmindažiotų ispanų žemė, pačiam piečiausiam Europos samalgai, ir mes vieną naktį praleidom kitaip nei visi rimti geri, žmonės daro: prasėdėjom ant jūros kranto.

Algericas — nedidelio miestuko vardas, kurį ištaręs dar ilgai jausiu, lyg po kojom būtų žemė susvyravus. Gyvenime esti daug gražių dienų, bet giliai atminty išlieka tik koks vienas kitas trupinėlis, sakysim, kaip studentiškais laikais lietingą vasaros dieną kartą laukei autobuso po vienu lietsargiu su

pačia simpatiškausia kolege. Algericas — tegul ji galai: mes ten vakstinėjom, stovinėjom, sėdinėjom visą naktį, nes miegoti būtų būvę neatleidžiamas nusikaltimas praleisti tai, kas nepakartojama.

Mes buvome dviejų pasaulių, dviejų gigantų susikirtimė — Atlanto ir Viduržemio jūros. Dešimniai, už kokios dešimties mylių per sąsiaurį, Afrika. Naktį Maroko kalnų nebuvo matyti, bet Ceutos švyturio ir keli kiti žiburiai ir pro rūkus spindėjo. Kiek kariau, tik už kelių mylių, per įlanką stūksojo Gibraltaras. Tą didžioji, iš vandens iššokusio uola, kaip pabaisa, nakties tamsioj priminė Čiurlionio paveikslą "Tyla". Tik ne du, kaip aname paveiksle, švytėjo žiburiai, bet ji aplink juos tūkstančiai liepsnelių.

Kristina — toks buvo mūsų viešbučio vardas. Jis randamas visur sąrašuose 60 pačių garsiausių viešbučių pasauly. Ir suprantama dėl ko: priekiu į jūrą, o tarp jo ir jūros — tartum žemės rojus. Ne visus sodus ar parkus galima tuo vardu vadinti. Palmių ir fontanų pavėsy augo, bujojo, pynėsi šimtai mums nežinomų žydinčių krūmų. Jų aromatas, ypač naktį, mums buvo nepatirtas, ir nuo jo vieno galima būtų stogais bėgioti. Tik mūsų Teresė Eastern Michigano universiteto simpatingoji biologijos profesorė, betyrinédama žuvų giminę jau buvo išmėšiusi Pietų Pacifiką, tvirtino, jog kažką panašaus patyrusi Naujojo Kaledonijoje ir Tahiti salose, kada ir ji vos neįšokusi į jūrą. Pirmą sykį atvykusieji visad daugiau ar ma-

žiau būna panašūs į išprotėjusius ir naktimis klajoja pajūriais.

Dar viena svarbi smulkmena: visi laikraščiai jau buvo rašę, kad rugpjūčio 12 dieną pasipilis meteoritų lietus, skriejantis iš Persejaus konsteliacijos. Vadinasi, tą naktį pabūkite su žvaigždėmis.

Ir atsitik tu man taip, kad rojuje kaip tik buvome tada, kada kalendorius rodė, jog šiandien yra šeštadienis, rugpjūčio 12 diena, iš Dievo malonės 1967 metai. Su labai draugiškais, iš visos Amerikos kampų susirinkusiais akademikais bendrakeleiviais, kurių tarp prie dvi savaites nebuvo nei vieno, kuris būtų kitą pažinojęs.

Vienam kartui tikrai per daug: rojus

Gibraltaro uola naktį

sodai, kodylų ar kažkokie kiti kvapai, Gibraltar ugnys, meteoritų lietus, žiogų muzika, ar kažkur virš vandens gitarų garsai ir ispanų vynas. Taip, vynas, nes čia vandens niekas negeria ir jo nėra. Žinoma, jog sugrįžę ir prisiminę visa tai, jausimės lyg pusės galvos nustoję. Bet tada buvo visai nesvarbu, ir vieni kitiems buvome nuostabiai geri, atviri. Taip, kaip porą sykių yra buvę anomis gražiomis studentiškomis dienomis, kai Kauno Vytauto kalne būdavę sykį į metus "vienos nakties pamišimai" ir paryčiais spon taniškai susiorganizuodavo keistos procesijos su visokiais barškalais, vėliavomis per visą Laisvės alėją.

Tą naktį buvo labai gera būti lietuviu

tarp nelietuvių: mūsų nepamainomas "svieto linksminojas" Antonio jau ne pirmą kartą kelionėje pasakojo, jog lietuviai turį būti auksaširdžiai. "Išvaizduokite sau, kas atsitiko: mano šeimoj tokia bėda (jis tą bėdą jau man buvo aiškines, tik aš ir tada nieko nesupratau), tai kur daugiau kreiptis pagalbos, jei ne į savo parapijos kelboniją. Aš pats gimęs ir užaugęs New Haven italu parapijoj, mokėsis, moku visus mokesčius, procesijose nešu altorius, o kai reikėjo pagalbos, mano kunigai griežtai atsiskakė padėti. Ir ką gi — eėjau pas lietuvius. Ir "father John" iš lietuvių parapijos man padarė daugiau, nei tikras brolis būtų padaręs. Už tai dabar kiekvienas lietuvis man kaip brolis".

Mūsų mažoji Kathe, farmacistė iš Waterburio, kurią vadinom tik Shirley Temple, ėme pasakoti, jog jos senelis iš motinos pusės, kilęs iš pietinės Ukrainos, dažnai sakė, kad ir jo tėviškė kadaise buvusi laisva, žydėjo, turėjo auksines dienas. Tai buvo gal prieš 4 ar 5 šimtus metų, kai Ukraina buvusi Lietuvos dalis. Ji atsiminė ir porą vardų: Vytautą ir Algirdą. Nieko iš anų laikų neliko, tik gražios legendos ir pasakos apie lietuvių valdymą.

Man buvo gera tai girdėti, kai tvirtinod liudininkė, ką aš visad pasakoju savo mokiniams, užgriebdamas Lietuvos istoriją. Margarita iš New Yorko pasigyrė, kad gražiausias koncertas, kokį kada ji girdėjo buvo, kai netyčia draugų buvo nuvesta Clevelande į lietuvių parengimą. Dainos, šokiai, muzikos instrumentai ir mergaičių drabužiai jai labiau patikę nei neseniai matytoji Madride ispanų garsoji zerzuelų šventė ar Sevilijoj Parilla klubo ant stogo šokami flamingo šokiai.

(Nukelta į 4 psl.)

GIBRALTARO ŽIBURIAI

(Atkelta iš 3 psl.)

Tik mūsų gražuolė Nancy iš Pietų Carolinos nebuvo niekad sutikusi lietuvių, tai ji staiga panoro išgirsti lietuvišką žodį. Prie jos prisijungė visos moterų legijonas, ir sunku buvo atsispirti jų spaudimui. O kadangi tą naktį visi buvome dar ir ispanų Jerez sherry vyno paveikti, o Persėjaus konsteliacijos žvaigždės nei kiek neprotinesnės už mus, tai mūsų karalaitės Nancy ir jos palydovių pagėdavimas buvo įsakymu. Ir tokiu būdu gal pirmą kartą gyvenime Algerio ir Atlanto susikirtime lietuviškai nuskambėjo "Kur lygūs laukai" arba "Žalioj lankelėj". Tą naktį klausytojai buvo labai palankūs, tai ir arklido balsu buvo galima traukti.

Paskui jie panoro išgirsti, kaip skamba patį šnekamoji lietuvių kalba, ne tik daina. Čia labai tiko mielas Jonas Aistis, kaip kar-

ir įmesiu Tave, Terese, į Atlantą. Lietuvių kalba tiek slaviška, kiek tavo visos didelės, mažos ir vidutinės žuvys drambliškos.

— Atsiimu savo lingvistines ir istorines nesąmones. Tai ne mano specialybė. Atsienu tai iš mokyklinių dienų pas seseles. Vadovaliuose buvo parašyta, jog Lietuva — tai tik Lenkijos dalis.

— Bylą baigsim geruoju ir tavęs į jūrą nemesiu, tik užduosiu labai švelnaus pobūdžio atgailą: grįžęs į namus išrašysiu tau žurnalą "Lituanus".

Gera turėti žymų atsivertėlį, būsimą lietuvių draugę.

Tačiau naktis turi savo pabaigą, ir anapus Gibraltarą diena ėmė rodyti savo galybę. Mums buvo likę dar pora valandų numigti iki tolimesnės kelionės į Torremolinos.

Tik nesuprantu, kaip galima iš čia iš-

Ispaniškas šokis

tais pasitaikydavo ir anom studentiškom naktim prie negailestingos kolegės vartelių:

O kaip tavęs man neminėti!

O kaip tavęs man nekartot!

Ziogeliai šoka menuetą

Tanakt, kaip tūksantį naktų.

Ir taip toliau, ir taip toliau.

Žinoma, tą viską reikėjo labai nevykusiai versti į anglų kalbą, paskui jiems jau žinomą mintį dar kartą deklamuoti.

Prasidėjo visokie komentarai. Tą naktį Persėjaus akivaizdoje kas gi būtų išdrįsęs kitąjį kaip tik gerai kalbėti:

— Lietuvių kalba skamba net labai gražiai, turi daug balsių, kaip ir visos slavų kalbos.

— Neišgelbės tavęs nei pats Poseidonas, kai padarysiu šią naktį dar vieną kvailystę

vykti ir šį Europos kempelį palikti kam hors ant kaklo neužmovus girnų akmens ir neįmetus į Atlantą. Ir tas akmuo turėtų būti toks didelis, kad jo sukeltos bangos užpildytų visus Algerio sodus su jo fontanais, palmėmis, iliuminacijom, aromatais, kad jų nebūtų nei ženklo ir dabar likę atminimai kaip kirminas negrauzytų širdies.

Nežiūrint tų pražūtingų linkėjimų, tu, mielas skaitytoja, jei kada plauksi ar skrisi į Gibraltarą, padaryk visai mairońskiškai: neužmiršk sustabdyti arklidų ir įkelk koją į kvėpiančius Kristinos sodus. Bus gera žinoti, kad gal ir tu, prisilietęs rojus vartų, būsi kuriam laikui ramybę praradęs ir kurią nors vėjuotą naktį prie negailestingos mylimosios lango deklamuosi su manim: "O kaip tavęs man neminėti!"

MODERNIOSIOS DAILĖS APRAIŠKOS

Dail. A. Tamošaičio paskaitos, skaitytos Detroite santrauka

Žengiant iš devynioliktojo į dvidešimtajį šimtmetį, dailės istorijoje įvyko vienas iš didžiausių, tiesiog lūžtuvinių pasikeitimų šimtmetinėje meno raidoje. Meno istorikai pripažįsta, kad naujosios dailės šaknys glūdėjo impresionistų dar apie 1872 metus atsietuose laimėjimuose, kada jie iš savo uždaru studijų išėjo į gamtą ir savo paveikslus apipylė šviesa, laukų nuotaika, gyva spalva. O po-impresionistus, kaip Van Goghą, Gaugu'ną ir Cézanne'ą, galima laikyti naujo, šiandieninio meno tėvais.

Aplamai dvidešimtojo šimtmečio pradžioje su mokslo, technikos, socialinio gyvenimo pažanga ir dailininkai pasuko į naujų kelių ieškojimą. Niekad meno istorijoje per tokį trumpą laiką neatsirado tiek naujų dailės srovų, kaip šio amžiaus pradžioje. Fauvizmas su didžiuoju spalvininku Matisse apie 1905—1910 m. atskleidė lig tol nepatirtą spalvų grožį. Vokiškas ekspresionizmas su Nolde, Heckeliu, Pechsteinu ir eile kitų parodė naujus kelius ne tik kaip pavaizduoti gamtą, bet ir žmogaus vidaus pasaulį — savus pergyvenimus.

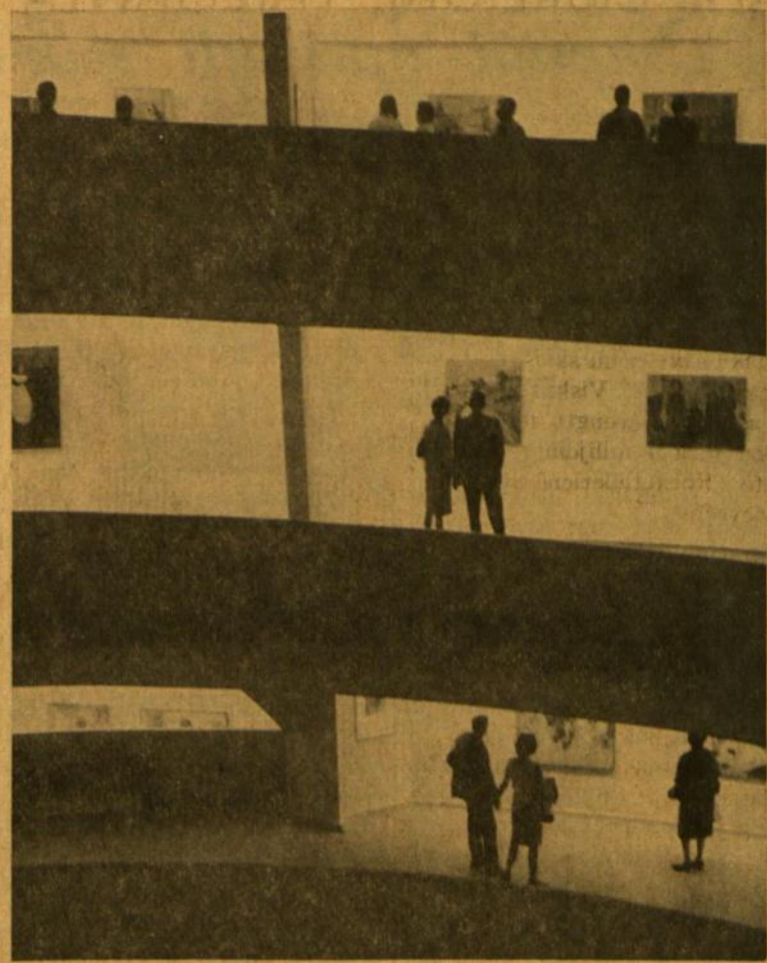
Prancūzų kubizmas su Picasso ir Braque davė gamtos formoms naujų stilizacijų, sugeometrinant įvairias formas. Visi jų paveikslai iškyla lyg architektų pastatai. Orfizmo dailės kryptis, būdama kubizmo atžala, suteikė dalei poetiškumo, žmoniškojo jausmo ir kiekvie-

nas šios krypties menininkas pasuko į personalinio bruožo parbrėžimą savo kūriniuose (De-launay, Leger, Chagall).

Italai sukūrė futurizmą, paskelbdami garsųjį jo manifestą (1910 m.), kur dailininkai Boccioni, Carra Russolo ir Severini išdėstė principus, formuojančius naują meną santykiuose su gyvenimo pasikeitimais. Pagaliau Kandinskio ir Čiudlonio dienomis (apie 1906—10 m.), gimsta abstraktinis menas, iki šiai dienai viso pasaulio menininkų plačiai puoselėjimas ir įvairiai kultivuojamas.

Nuo moderniosios dailės gimimo (apie 1906 m.) dabar bemaž kas penkti ar dešimti metai vis pasireiškia kokia nors nauja dailės srovė, kaip surrealizmas, pop-art, op-art ir kitos, palikdamos dailės istorijoje ir savo pėdsakus.

Greta susiformavusių dailės srovių, iškyla ir dideli atskiri kūrėjai su visai savitu individualiu pasauliu. Dažniausiai net neįsijungdami į kokią nors tuolaiKinę srovę. Keletas iš jų paminėtini: H. Rousseau, primityvistas, įlėjęs daug poezijos į realistiniai - primityvius savo paveikslus (dirbęs apie 1910 m.); F. Leger, puikiausių vašių atstiekeris ir radęs grožį mechanikoje, t. y. iš ratų, ratukų ir kitokių mašinų dalių sukūręs puikiausius savo tapybos pavyzdžius; P. Klee bemaž kiekviename savo darbe išreiškęs naujus dailės sprendimus paveik-

Guggenheimo meno muziejuje New Yorke.

Nuotr. V. Maželio

lo kompozicijoje, formų stilizacijoje, spalvų harmonijoje ir pačioje dailės technikoje.

Dail. Antano Tamošaičio nuomone, dailėje ir aplamai kūryboje labiausiai lemia įgimtas talentas. Išsimokslinimas čia tik padeda kopti į išskirtines meno aukštumas.

Lietuviams dailininkams didelė lobia sukrauti lietuvių liaudies dailėje, kurioje galima įžiūrėti visą eilę dailės krypčių nuo realizmo iki abstrakto (pvz. geometriniai audiniai).

Mes galime didžiulius, kad šio šimtmečio pradžioje, kada pasaulinėje dailėje iškilė daugelis naujų dailės genijų, lietuviai taip pat turėjo ir turi savo M. K. Čiurlionį, savo tapybai ir visai lietuvių dalei ieškojusį šaknų liaudies kūrybos gelmėse. (sln)

JAU DVYLIKA METŲ VEIKIA LIETUVIŲ BERNIUKŲ MOKYKLA —

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA
Kennebunkporte, Maine,
SU VISOM AMERIKOS GIMNAZIJŲ TEISEM.

Išeinamas pilnas į kolegijas paruošiamųjų gimnazijų kursas. Oficialiai dėstoma lietuvių kalba (po 4 val. savaitėje, 4 grupėms).

Veikia jaunimo organizacijos, puoselėjami sportai, duodama lietuviška gyvenimo orientacija. Pati gimnazija padeda mokiniams istoti į kolegijas.

Dėsto 20 mokytojų bei instruktorių.

Alyginimas visiems priimanas.

Atsižvelgiama į kiekvienos šeimos padėtį.

Registruokite mokinius 1968-1969 m.

Primami mokiniai, baigę 8 skyrius.

Informacijų ir kitais reikalais rašykite:

Rev. Rector
St. Anthony High School
Kennebunkport, Maine 04046

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄTOM

4³/₄

on savings accounts

INSURED

5¹/₄

on investment bonus

NUO SAUSIO MEN. 1 D., 1967 M.

Sąskaitos apdraustos iki \$15,000

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET, Chicago, Ill. 60608. Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS TAIPGI ORG. VĖSINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Dail. Elenos Urbaitytės tapybos kūrinių paroda įvyks Čiurlionio galerijoje, 5620 S. Claremont Ave., Chicagoje, lapkričio 4—12 d. At darymas lapkričio 4 d. 7 v. v. Lankymas — savaitės dienomis 7—9 v. v.; savaitgaliais — 11 p. p. — 9 v. v.

Dail. Elena Urbaitytė, baigusi Sialūių valdžios mergaičių gimnaziją, Dailės studijas ėjo Taikomosios dailės institute Kaune ir tęsė Muencheno Academie der Bildenden Kuenste. 1949 m. baigė Freiburg L'Ecole des Arts et Metiers. 1960 m. įgijo meno magistro laipsnį Kolumbijos universitete, New Yorke. 1961 ir 1962 m. pasirodė individualinėse parodose Ruth Sherman ir 10/4 Group galerijose New Yorke.

● Dailės parodos Čiurlionio galerijoje:

lapkričio 4—12 Elenos Urbaitytės tapybos paroda;

lapkr. 24—26 bendra paroda iš Čiurlionio galerijoje esamų darbų, Kultūros kongreso prog;

gruodžio 2—10 Žibunto Mikšio, iš Parvyžiaus, grafikos paroda, rengia Santara - Šviesa; sausio 7—14 Vidos Krištolaitytės tapybos paroda; rengia at-kai sendraugiai;

kovo 16—23 Pranas Lapė; balandžio 6—14 M. Šleikis; gegužės 4—12 "Dailės" bendra paroda.

● Komp. Gaidelio "Kantata", kurią Dainavos ansamblis išpildys nepriklausomybės minėji-

me Chicagoje, šią savaitę baigta spausdinti.

● Ant. Skėmos raštų antrastomas jau atiduotas spaudai.

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636

TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ viena tarsi žemesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai saugiai ir pelningai jau virš 43 metus. Visada prisilaikydama sąžūnumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicago, Taupymo Bendrovė stengiasi būti užtikrintai finansiniam ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedame darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago's Taupymo ir Skolinimo Bendrovę. Išaugusią į virš \$84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamarysite gėlimis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą. Laimės Saitinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200,000. Pamarysite plačiai žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

1. Insured Family Savings	8. Sell and redeem U. S. Bonds
2. College Bonus Savings	9. Safety Deposit Boxes
3. Christmas Club Savings	10. Free Community Rooms for
4. Vacation Club Savings	10. your organization meeting
5. Home Mortgage Loans	10. (Free Coffee)
6. Home Improvement Loans	11. Cash checks and pay all family
7. All Types of Insurance	11. bills with our special money

order checks. No service charge to members.	16. Two large Free Parking Lots
12. U. S. Postal Stamp Machine	17. Free Theatre tickets two Saturdays each month for your children and mothers.
13. Service	18. Christmas party with gifts to College Bonus Members
14. Save-by-mail Kits	
15. Notary Public Service	

strinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamarysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrį, kuriame taupymo mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomies pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5%! Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižūrėsite, kai sutalpysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.

JOHN FAKEL Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M.—8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M.—4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M.—12:30 P.M.

APIE ČIURLIONĮ, VAIŽGANTĄ IR... URACHĄ

Pasakoja Jadvyga Tūbelienė

Solistės Anitos Navickaitės Karns ir jos mamytės Onos elegantiškoje viloje Miami Beach, 1777 Meridian Ave, būrelis Chicago ir vietinių lietuvių sėdėjome prie nukrauto stalo. Tarp meniškio servizo buvo išklotos hibiskų šakelės su skaidriais raudonais žiedais. Viskas derinosi su skoningai įrengtų namų aplinka. (Čia ir milijonierė Paulekiūtė - Rockefellerienė atvyksta pasisvečiuoti.)

Mamytė Ona Navickienė pasakojo, kaip, būdama dvylikos metų, išvyko su mokytojų šeima į Petrogradą, kur matydavo carą su visa šeima bevažiuojančius keturių žirgų traukiamoj karioj. Dalyvaudavo moksleivių išleistuvių baluose ir kartą vienas lietuvis studentas, su ja tą vakarą šokęs, sudėjo jai pagerbtį eilėraščių, kurį ir dabar tebemoka padeklamuoti. Jau 60 metų, kai ji Amerikoje ir jos gyvenimas gausus nuotykiams.

Vaišingosios šeiminkės išvedė svečius į patio. Buvo sustėmė, tik virš aukštos palmės iškilęs mėnulis savo balzguna šviesa sudarė idilišką, romantišką nuotaiką.

J. Tūbelienė pasakoja apie Čiurlionį

Po lietuviškųjų eilėraščių deklamavimo (ką atliko A. Prunskytė) ėmėme prašyti čia besisvečiavusią Jadvygą Tūbelienę papasakoti savo atsiminimų. Buvo tokia šilta, sava nuotaika, kad ji greit pradėjo atskleidinėti savo nuotykingo gyvenimo paslaptis, surištas su mūsų didžiaisiais žmonėmis.

Ji buvo jauna gimnazistė Vil-

Jadvyga Tūbelienė

niuje, kai ten buvo ruošiamas pirmoji lietuvių dailės paroda. Be kitų dailininkų, atvyko ir Čiurlionis. Jau tada jis buvo karštas patriotas, bet dar jam buvo sunku lietuviškai kalbėti. Vilniaus vadovaujantieji kultūrininkai sušaukė susirinkimą, kuriame vienas svarbiųjų punktų buvo svarstymas, kaip čia įsigyti nors mažą būstinę saviems kultūrininkams parengimams, parodoms.

M. K. Čiurlionis klausėsi, klausėsi ir pakilo pats kalbėti. Jis buvo toks liesas, tokio lyg kampuoto veido. Jis kalbėjo maždaug taip:

— Man labai nemalonu, aš tiesiog gėdžiuiosi, kad negaliu kalbėti lietuviškai; leiskite man prabilti lenkiškai. Lietuvių tauta tokia didinga, turi tokią garbę, praeitį, lietuvių tautos genijus toks stiprus, kad ką čia besvarstyti apie mažas patalpas. Mums reikia Vilniuje turėti didžiulį savo kultūros rūmus, kad užimponuotume pasaulį, kad atitiktų lietuvių pajėgumui...

Vaižgantas apie Čiurlionio žuvis

Dabar, — pasakojo toliau J. Tūbelienė, — kai pažįstame atstraktų meną, Čiurlionio paveiksai mums beveik visai aiškūs. Bet anais laikais jo tapyba buvo daugumai nesuprantama. Anos parodos metu Tūmas-Vaižgantas į dailininką prabilo:

— Mikalojaū, va, šitą tavo paveikslą su žuvimis, tai suvoki ir aktualus...

Čiurlionis buvo demokratiškas ir jis ano meto gimnazistę, dabartinę Tūbelienę, nusivedė pamokyti lošt biliardo.

Pabėgėliams globoti komitetas Petrapily

Karo metu, Tūbelienei būnant Petrapily, lietuviai buvo susitarę budėti, kad kalba būtų grynai. Jei kuris pavartodavo kokį svetimos kalbos žodį, turėdavo

Lietuvių moterų klubo pirm. B. Tautvilienė Vilniuje namuose sega gėlę J. Tūbelienei per jos išleistuves persikeliant iš Washingtono, kur ji dėstė vienoj kolegijoj, į Miami. Nuotraukoje matosi dar B. Saldukienė.

įmesti 5 kapeikas į specialų "banką", stovėjusį pabėgėlių komiteto valgykloje ant stalo. Visi buvo drausmingi ir "nusi-kaltę" mokėjo pabaudą. Surinkti pinigai buvo panaudojami lietuvių pabėgėlių šalpai.

Vieną dieną ateina Vaižgantas. Išsiėmęs penkrublinę įgrūdo į "banką" ir pratarė:

— Pane tege, man kitaip neišėina. Aš iš anksto užsimoku. Aš žinau, prasitarsiu, pane tege...

Slėgiantis įspūdis Petrapilio lietuvių seime

J. Tūbelienė 1917 m. dalyvaavo Petrapilio lietuvių seime. Jai ypatingai slėgiantį įspūdį padarė, kai iškilus Lietuvos nepriklausomybės klausimą kairieji, giedodami internacionalą, demonstratyviai išėjo iš salės. Išžygiavo ir Tūbelienės draugė socialdemokratė Purėnienė...

Tada Vaižgantas prabilo į seimo dalyvius, išreikšdamas pasibaisėjimą, kaip gali lietuviai patys reikšti protestą, kai keliamas Lietuvos nepriklausomybės klausimas. Jei taip, tai jis nebe noris dalyvauti visuomeniniame, politiniame gyvenime. Tada ir Nagevičius metė savo pagarsėjusį posakį "Šalin zukiak!". Salėj buvo labai slėgiantis nuotaika.

Nuotykis su Vaižgantu Kopenhagoj

Iš Petrapilio Tūbelienė per Skandinaviją keliavo į Lietuvą. Pasiekė Danijos sostinę Kopenhagą. Čia buvo J. Savickis, Vaižgantas, dar keletas lietuvių. Jie suorganizavo vaišes. Tada dar ir Vaižgantas nebuvo abstinentas. Tai taip visi pasilinksminė, pagal vietos paprotį, išėjo į gatvę ir, viduriu kelio eidami susikibę rankomis, dainavo.

Staiga Vaižgantas visus sustabdė ir, kreipdamasis į savo

giminaitę Bronę Mėginaitę (Kliemiene) tarė:

— Brone, tu ožka. Tu greit vyksi į Lietuvą. Vokiečiai tave sulaukys. Visko klausinėsi. Tu pasakyk, kad nieko nežinau, — kad po mėnesio atvažiuos tavo dėdė ir viską pasakys...

Ir vėl toliau ėjo visi dainuodami viduriu gatvės. Staiga vėl Vaižgantas visus sustabdė, kreipdamasis į giminaitę:

— Brone, tu ožka, ar neužmiršai, ką aš tau sakiau?!

"Naujoji Lietuva" Berlyne

Lietuvos taryba, tarpininkaujant dvarininkui Roppui (kuris tada dėjosi patriotu) steigė Berlyne žurnalą, kuris gintų Lietuvos reikalus. Parinktų kan didatų į redaktorius vokiečiai vis netvirtino. Pagaliau jie sutiko su Tūbelienės kandidatūra, ir ji tapo redaktore laikraščio "Das Neue Litauen". Jai čia talkino Ašmys, kuris vėliau, mirtinai susirgęs įprašė, kad Eretas užimtų jo vietą Lietuvos reikalų tarnyboje. Tuo metu vokiečiai labai skriaudė okupuotos Lietuvos gyventojus. Lietuvos tarybos žmonių lankymaisi į įvairias įstaigas nenešė lengvatų, todėl buvo nutarta pajudinti viešąją nuomonę. J. Tūbelienei pavedė tuo reikalu parašyti straipsnį. Kai ji parašė, vokiečių cenzoriai ne tik neleido spausdinti, bet ir tą lietuvių laikraštį uždarė. Jo tegalėjo pasirodyti septynetas numerių. Tą straipsnį Tūbelienė vistiek išspausdino vokiečių socialdemokratų laikrašty "Vorwaerts".

Kodėl Urachas kvietas karaliumi?

Vokiečiai būtinai norėjo Lietuvą išlaikyti savo kontrolėje. Jie kietai siekė į Lietuvos valdovus įstatyti kaizerio sūnų Joakimą. Ryšium su tuo Joakimu lietuviai kalbėdavo:

— Jie nori, kad mes jo akim žiūrėtume, o mes norime savo akim...

Padėtis buvo sunki. Joakimas buvo protestantas, svetimas Lietuvai. Jo valdoma Lietuva pasiliktų visišką Berlyno priklausomybę. O spirtis vokiečių užmačioms buvo labai sunki. Kad būtų išvengta priklausomybės Berlynui, dauguma Lietuvos tarybos narių nusprendė karaliumi kvieisti Wuertembergo prinčą Urachą, kataliką. Tarybininkai jokiū būdu nebuvo monarchistai. Jų vienintelis noras gelbėti Lietuvos laisvę. Urachas buvo neturtingas, neįtakingas. Karaliaus titulas jam būtų kėlęs prestižą, todėl jis sutiko su visomis lietuvių sąlygomis: jis viską darys, ko lietuviai norės. Net ėmė mokytis lietuvių kalbos.

Nuvykusiai pas jį Lietuvos tarybos delegacijai Urachas raštu išdavė aukščiausiai minėtos dvasios pasižadėjimą.

Slaptas uždavinys — pergabenti Uracho pasižadėjimą

Gavus jo pasižadėjimo raštą, buvo svarbu tą dokumentą nugabenti į Lietuvos tarybos būstinę — Vilnių. Buvo nutarta, kad saugiausia bus tą uždavinį pavesti mergaitei — dabartinei Tūbelienei. Ji sutiko, bet nelaimė, tuo metu, betvarkydama akis, per klaidą buvo įsilašijusi atropino ir laikinai nustojo regėjimo. Vistiek reikėjo važiuot. Dr. Purickis ir dr. Vol-demaras sudėstė jos daiktus į lagaminą, nuvedė ją pas Lietuvos reikalams skirtą valdininką vizai gauti.

Valdininkas buvo medalių rinkėjas ir tikėjosi už palankumą lietuviams gauti medalį, kai Lietuva bus nepriklausoma. Vizą išdavė, pakviesdamas Tūbelienę net pirma laukiančių vokiečių.

Tūbelienė Uracho dokumentą paslėpė po kojine už ilgo bato aulo, kokius tada dėvėta.

Iš Berlyno atvykus į Kybartus paaiškėjo, kad visa duota per kitą pereinamą punktą — per Lauksargę. Vienintelė viltis buvo siųsti telegramą į Berlyną, kad vizą pakeistų. Tai padarius, teko nakvoti ir laukti atsaky-

mo. Besistengdama išsaugoti kar. Uracho dokumentą, Tūbelienė ir miegojo su batais. Vokiečių valdininkė buvo dariusi krata, net Tūbelienės kasas išpynė, bet batų neliepė nauai...

Vis dėlto iš Berlyno laiku buvo atsiųsta telegrama. Dieną pavėlavus, Tūbelienė spėjo sėsti į traukinį ir nugabenti dokumentą Lietuvos tarybai.

J. Tūbelienė turi daug įdomių atsiminimų ir būtinai reikėtų ją išjudinti juos surašyti.

J. Pr.

Studijos Michigano dugną
Michigano universiteto mokslininkai povandeniniu laivu bu-

MOVING
Apraustas perkraustymas įvairių atstumų
A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Telef. — Frontier 6-1882

vo nusileidę į 912 pėdų gilumą Michigano ežere ties Frankfort, Mich. Mokslininkai stebėjo sąlygas pravesti nuodugnesnius tyrimus. Ypač jiems rūpi ištirti paskutinį puscolį vandens ir viršutinį puscolį dugno. Tai svarbu tiriant vandens užteršimą ir žuvų augimą.

Kuriam galui mokėti daugiau?
PRKADAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO \$500 IKI \$1.000.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer, VI 7-1515
"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL

NUOLATINĖ SIUVIMO MOKYKLA
Jai vadovauja prityrusi mokytoja-instruktore
IRENA BERNOTAVICIENE.
Išmokite naujo supaprastinto siuvimo metodo tik per 10 pamokų. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalbomis. Registruokitės iš anksto, kad patektumėt į pirmesnį kursą, pas
B. AND B. SEWING SCHOOL VEDEJA ARVYDĄ DIKINĮ — TEL. 927-0044-45

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
PASIRINKIMAS SPALVUOTU AR PAPRASTU TELEVIZIJU
• RADIJU • STEREO • ORO VESINTUVU • TAISYMAS
2412 WEST 71st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. 471-2446

Kas tik turi gerą skonį, viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8-5875
Vedėjas — J. LIEPONIS

Firmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro.
Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 val. popiet

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
OCTOBER - SPALIO MEN. 26, 27 ir 28 D. D.

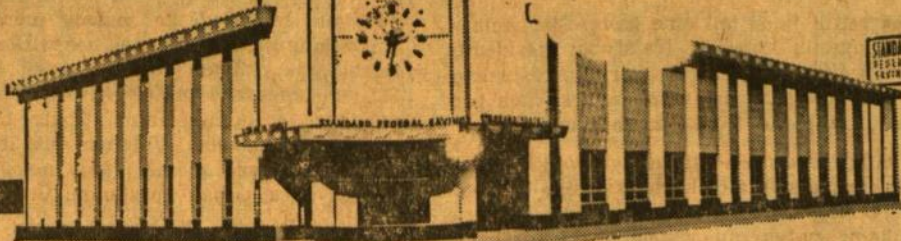
CAMUS GRANDE Fine Champagne COGNAC	Fifth \$5.98
DU JARDIN V.S.O.P. Imported GERMAN BRANDY	Fifth \$5.49
CHAPOLIE 160 Month Old Imported BRANDY	Fifth \$3.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.89
RICCADONNA IMPORTED VERMOUTH dry or sweet 30 oz. Bottle	\$1.39
ESCORIAL GRUN Imported 112 Proof GERMAN LIQUEUR	Fifth \$5.98
GLEN - MAVIS Imported SCOTCH WHISKY	Fifth \$3.39
DUCAL 1959 Vintage Imported Med. Sweet RED PORTUGAL WINE	Fifth \$1.98
GRAND MARNER LIQUEUR IMPORTED	Fifth \$6.89
AUGSBURGER BAVARIAN FLAVOR BEER, Case of 24—12 oz. T. A. Bottles Case	\$4.59

highest rates in our history

4 3/4%

per annum, current rate Paid Quarterly

Earn the highest passbook rate in our history, paid quarterly. Earnings at our current rate of 4 3/4% per annum, compounded quarterly, are equal to an average annual rate of 4.83%. Are you now receiving earnings on your savings four times a year? Your passbook savings account has no time or minimum requirement. You may add any amount at any time.

6 month certificates.

Savings Certificates are issued in minimum amounts of \$10,000 and larger amounts in \$1000 multiples.

Safety for savings and financial strength are a tradition at Standard Federal Savings.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

Assets over \$120,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

HOURS:

Mon. & Thurs. 9 A.M. to 8 P.M.
Tues. & Fri. 9 A.M. to 4 P.M.
Saturday 9 A.M. to 12 Noon
Wednesday — Closed

APIE KNYGĄ, KURIOS MUMS LABAI TRŪKSTA...

A. JUŠKA

Padejuojama viešai, kad lietuviškai knygos trūksta skaitytojams. Jai leidėjai darosi vis kas kartą sunkiau surasti. Jos senieji mecenatai, sakysime, kad ir tokie prelatai kaip P. Juras, J. Karalius, atidavė jai viską, ką turėjo, ką galėjo, o naujų neat-siranda. Kiek lengviau yra su romanais, kurių yra dar didesnis poreikis. Vis sunkiau su poezijos leidėjais, nors šis žanras mūsųose yra užkopus gana sunkiai pasiekiamas aukštumas. Prieš kelerius metus išgyvenome labai stiprią lituanistinų vadovėlių krizę. Dėkui Dievui, jų dabar jau turime. Tačiau turės praeiti dar gerokai laiko, kol atsiras naujų ir tai tokių, kuriuos mokiniai pamils, su noru naudosis, vertins, brangins. Lietuviškos knygos skaitytojas stato vis didesnius reikalavimus autoriui. Bene daugiausia nusikrausta yra lietuviška religinė literatūra. Kiekvienieriais metais po vieną ar kitą knygą (daugumoj vertimai) pasirodo šioje srityje. Tai ir sudaro šiojį tokį inasą dvasinei kultūrai. Vartydami lietuviškus laikraščius, randame pasisakymų apie tikybės dėstymą lietuvių kalba lituanistinėse pradžios ir aukštesnėse mokyklose. Jų kapelionams tai sudaro milžinišką rūpestį. Jie bent aukštesnių skyrių bei klasių mokiniams negali paduoti į rankas jokių vadovėlių, nes jų visiškai neturime. Ir niekas nesirūpina jų parašymu. Žemesni skyriai gali dar bent naudotis Lietuvoje išleistu ir Amerikoje perspausdintu kun. K. Žitkaus Tėve mūsų, Sveika Marija. Tokios medžiagos labai stinga visoms mūsų organizacijoms: ateitininkams, skautams, vyčiams. Sakysime prelegentas susiduria su dideliu sunkumu, kai jis prašomas paruošti referatą apie religinę padėtį Lietuvoje carų, nepriklausomybės ir komunistinės okupacijos laikais. Panašių žinių stokoja ir mūsų studentai aukštesnėse mokyklose, kolegijose, universitetuose, kai jų mokytojai bei profesoriai, žinodami, kad Lietuva visada buvo katalikiška, paveda jiems ką nors parašyti ar pakalbėti apie lietuvių tautos religinę padėtį praeityje ir dabartyje. Visa tam reikalinga medžiaga yra taip išblaškyta, išsklaidyta, kita jau ir gerokai pasenusi, kad studentui, tokį darbą pasiėmusiam, nežinia net už ko griebtis.

Tą milžinišką spragą nutarė užtaisyti mūsų žinomas katekatas pedagogas kelių knygų autorius, profesorius keliuose universitetuose kun. dr. Jonas Gutauskas, dabar klebonaujantis Delhi lietuvių parapijoje, Kanada.

ST. ZABRODSKAS MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

Atlieka remontą, perstatymą ir namų statybą darbus, cemento darbus, elektros inžineriją ir kt. Išdirpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ir renovacijai.

Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.

2040 West 52nd Street
Telef. — PR 8-7887
CHICAGO, ILLINOIS 60609

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilo pav.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8454 ir GR 6-4330

SUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • VIKING • PFAFF • SINGER

(Sveicarų, vokiečių, italų, japonų, amerikiečių ir visų kitų firmų). Taisome, parduodame ir nuomojame prietaisus mašinoms ir sąlyginai. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonį kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiestiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius, įvairių gamybų.

B & B DISTRIBUTING CO.
4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045.
Vadovas Arvydas M. Dikšius

doj. Jis yra prityręs plunksnos rašytojas, turįs didelį patirtį spaudos darbe, pasižymis nepaprastu darbštumu. Šiomis dienomis rankraštį vėliau ir skaičiau jo paruoštą veikalą, pavadinimą „Sventoji Lietuva“, duodant jį ir antrinę antraštę „Mūsų religinė praeitis ir dabartis“. Knygoje mašinėle rašytų puslapių yra 242. Jos gale dar pridėta labai plati bibliografija, prietaisai religinė muzika.

Būty per platu čia ilgiau kalbėti apie šios knygos detalesnį turinį. Suminėsimė tad vien jos skyrių pavadinimus, kurių iš viso yra 10: Lietuviai katalikai senovės Lietuvoje, Rusų carams valdant, Nepriklausomoje Lietuvoje, Lietuviai katalikai pasaulyje, Mūsų šventovės, Mūsų šventieji, Mūsų dievija vyskupai, Religiniai papročiai ir tradicijos, Lietuviškasis bažnytinis menas, Lietuviškoji religinė muzika.

Ryškesniam vaizdai susidaryti pateikiu bent dviejų skyrių antrines antraštes. Skyriuje „Religiniai papročiai ir tradicijos“ autorius štai apie ką rašo: lietuviškojo religingumo bruožai, religiniai papročiai ryšium su kalėdinu laikotarpiu, gavėnios ir velykinio metų papročiai, vasaros ir rudens šventės, lietuviškoji šeima, ypatinga pagarba žemai, vandeniui, ugniai, duonai, miškams ir pagarba perkū-

Ponioms ir Panelėms

Švediškas masažas. Sauna ir garvonios. Specialus masažas pavargusioms kojoms. Pašalinimas nereikalingų plaukų elektrolizis būdu.

JANINA POCS, MARSHALL FIELD ANNEX BUILDING
25 E. Washington St. Suite 1420
Tel. DE 2-6631 ir namų NA 2-6712

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai pigiai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. PROspect 6-8998

KALĖDINĖS DOVANOS LIETUVOJE

pasieks greičiausiai Jūsų artimuosius LIETUVOJE, jei siūsite jas per **CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.**

220 South State St., Tel. WA 2-9354
arba
2618 West 63rd St., Tel. WA 5-2466

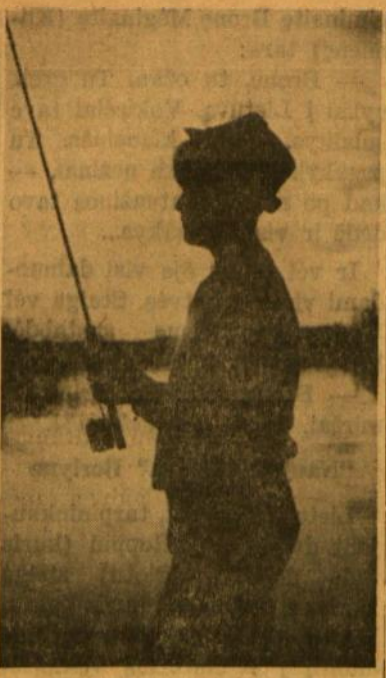
Mūsų turimas ypatingai gausus pasirinkimas įvairiausių prekių ir mūsų patarimai palengvins tikrai vertingų siuntinių sudarymą.

Per mus galite užsakyti ypatingas dovanas — automobilius, motociklus, šaldytuvus, televizorius ir kitokius daiktus bei maisto produktus.

Mes mielai priimame ir išsiunčiame siuntinius, sudarytus iš siuntėjų nuosavų daiktų ar maisto produktų.

Reikalaukite naujus katalogus bei muitų sąrašus. Garantuotą siuntinių pristatymą atliekame jau virš 20 metų.

O jeigu norite aplankyti Lietuvoje savo gimnaciūsus, tai mūsų skyrius. — **GORDON TRAVEL SERVICE, INC.** — sutvarkys Jums kelionės reikalus be jokių rūpesčių.

Jaunas žvejys. Nuotr. V.V.

nui, saulei, mėnuliui. Skyriuje „Lietuviai katalikai pasaulyje“ nagrinėjami šie dalykai: Bendroji apžvalga, Lietuviai atskiruose kraštuose, Parapijos, Draugijos, Mokyklos, Spauda, Vieniulijos.

Autorius šį veikalą užbaigė 1963 metais. Tai buvo dar prieš Vatikano II susirinkimą. Tad labai trūktų tam veikalui dar vie-

MOVING
perkrausto baldais iš arti ir toli.
A. BENIULIS
Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai ir metalo aplietė rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258 59

Pristatomė Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimų ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.

Raštinė atdara kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val vakaro ir šeštadienis iki 3 val. p. p.

no skyriaus. Juk visiškai pasikeitė liturgija, kai į ją vietoje lotynų kalbos buvo įvesta dabar naudojamoji žmonių kalba. Knygai čia prasme papildyti nebūtų jokių sunkumų.

Šis veikalas yra skiriamas plačiai lietuviškai katalikiškai visuomenei, o juo naudotis galėtų ir aukštesnių skyrių lituanistinių mokyklų mokiniai. Jis labai tikėtis ir mūsų gimnazijoms — aukštesnėms lituanistinėms mokykloms. Juo džiaugtųsi mūsiškiai kolegijose, universitetuose, kaip ir jaunimo organizacijos bei jų vadovai. Jam turėtų būti vietas ir visuose lietuvių privačiuose knygynuose. Šis veikalas sudaro kaip ir lietuviškąjį katekizmą. Autoriaus kalba yra lengva, suprantama, skaniai trumpi, tad pats veikalas būtų prieinamas visiems — mažiems ir dideliems. Kun. dr. J. Gutaus-

kas čia tikro istoriko žvilgsniu parenka vien objektyvius faktus, pateikia juos tokia forma, kuri suprantama visiems.

Reikia dabar tik rūpintis šio taip labai reikalingo veikalo išleidimu, neabejojant lietuvių katalikiškos visuomenės bei jos religinės šalpos sutelktine parama išam reikalui.

Rasta naujų senovės raštų prie Mirties jūros

Prie Mirties jūros atrastas ilgiausias iš visų iki šiol rastųjų senovės pergamentų, turįs 28 pėdas ilgio. Radinys Izraelio valstybės nuosavybė. Prof. Yadin aiškina, kad jame surašyti patarimai, kaip izraelitai turi gintis nuo priešų. Tie patarimai formuluoti, kaip duodami paties Dievo, dažnai vartojami net pirmąjį asmenį.

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnicelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoj kaulioj nuotalkoj galėsite praleisti laiką, skaniai pavaišinti ir atsigalvinti.

Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vidurnės. Šeštadi. ir sekmadi. nuo 12 val. d. iki vidurnės. Visi prašomi atsilankyti.

Savininkai **PETRAS IR ANTONINA KAUSAI**

You'll leave your heart at the DIAMOND HEAD RESTAURANT AND LOUNGE

SOTOS UŽKANDŽIAI
Karta žengus vidun, jūsų širdys nuskradins jus į niekad nepamirštamą tropikinį Pietų Pacifiko grožį. Pasidžiaukite pulkais tropikiniais ar amerikoniškais kulinarijos gaminiams, atyditu pataravimu ir elegantišku patogumu.

Sam Mitchell Horvitz
ON SOUTHWEST HWY. JUST WEST OF THE KEDZIE, 79th STREET INTERSECTION
for reservations call 925-1678

Private Rooms for Group Parties and Couples

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Grubauskas Executive Secretary

4 3/4% ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks Mailed Quarterly

5% ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid Quarterly or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 654-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues. Thurs. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVIŠKA VALGYKLA GRAŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

“PALANGA” RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Mes mokame **4 3/4%** per annum ant visų sutaupų

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
August Saldukas
Chairman of the Board

100 milijonų metų senūmo skruzdės
New Jersey valstybėje atrasti gintaro gabalai, kuriuose yra įsaulusių skruzdžių. Mokslininkai randa, kad jos buvusios gyvos maždaug prieš 100 milijonų metų.

KALEDINIAI SIUNTINIAI 1967 M.

Pradžiuginti ir paremti savo artimuosius Lietuvoje artėjančių švenčių proga kiekvienas lengvai tai galime padaryti, pasinaudodami Baltic Stores patarnavimu ir pasiūsdami jiems dovanų siuntinėli.

Siuntėjas gali pats sudaryti savo pageidaujama siuntinuką ir Baltic Stores kainoraščio arba užsakyti jam patinkamą jau paruoštą siuntinį. Žemiau išvardiname kelis, kurie yra labai praktiški ir ten laukiami.

Mišrus siuntinys 1967.
3 1/2 jardų geriausios rūšies angliškos vilnonės kostiuminės medžiagos, 3 jardai vilnonės medžiagos kostiumėliui arba vilnonė suknelėi, 2 vyriški nailoniniai marškiniai arba dvi blusukutės šilkinės arba terelino, 1 vyriškas arba moteriškas geros rūšies megztukas, 1 vilnonė gėlėta arba su ornamentais skarelė, 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 nailoninis vyriškas arba moteriškas lietpaltis, 1 svaras saldinių ir 20 geriausių cigarečių.
\$100.00

Maisto 1967.
3 sv. taukų, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1/2 sv. kavos, 2 sv. ryžių, 3 sv. geriausios rūšies miltų, 1 dėžutė nescafe, 1 sv. maišytų saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, 1/4 sv. pipirų ir 1/4 sv. lauro lapų.
\$30.00

Moteriškas K. 1967.
3 jardai vilnonės paltui medžiagos, 3 jardai vilnonės suknelės medžiagos, 1 vilnonis megztukas, 2 poros nailoninių arba vilnonių kojinių, 1 vilnonė gėlėta suknelė, 1 p. odinių pirštinių, 1 sv. maišytų saldinių.
\$75.00

P-3. Vilnonė medžiaga dėl dviejų paltų ir angliška vilnonė medžiaga dėl vyriško arba moteriško kostiumo
\$75.00

V-3 10 jardų kostiuminės medžiagos dėl trijų kostiumų.
\$55.00

Praktiški dalykai, kuribus galima dodelti: betkur siuntinį. Italiski lietpalčiai, nailoniniai lietpalčiai \$11.00. Sveicariški 17 akmenų laikrodžiai \$27. Vilnonės skarelės \$4.00. Ugo grojimo plokštelės.

BALTIC STORES, LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2, England
TELEF. — SHO 8734.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir greitas siuntinių pristatymas.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami kas mėnesį ir liepos mėn. 31 d.

ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 5 v. r. iki 13 v. d. Trečiad. uždaryta

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIMĖ PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI, TIK PAŠIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, „boucle“ ir „fiberglass“.

PIRSKITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylo, tafeta, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737
Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta
Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherna's aikštėje

Kultūrinė Kronika

• Algirdas Landsbergis, dabar profesorius Fairleigh Dickinson universitete, parašė straipsnį "Writers under Communism: Farewell to Utopia", kuris išspausdintas žurnale "ACEN News" lapkr. mėn. numeryje. Straipsnyje autorius išryškina komunizmo pastangas pajungti literatūrą savo tarnybon ir atskleidžia, kaip rašytojai, apsuoti cenzorių ir poliaininkų, labai kietai spaudžiami, vis dėlto įstengė prasiveržti pro tuos priespaudos varžtus, siekdami tarnauti laisviau besireiškiančiam kūrybos grožiui.

• "Romos Katalikų Apeigynas Lietuvos vyskupijoms ir lietuvių bažnyčioms už Lietuvos" išspausdintas Chicagoje. Išleido tėvai jėzuitai. Tekstas paruoštas Lietuvos dvasiškių, patvirtintas Apeigų kongregacijos ir Liturginės komisijos. Knyga turi 448 psl. Lietuvoje Apeigynas buvo išleistas dviejuose tomuose. Čia gi visos svarbiausios apeigų maldos yra surinktos į vieną tomą.

• Ant. Gustaičio eilėraščių "Ir atskrido juodas varnas" premijuotos knygos visa laida jau išpirkta.

• Minint 85 m. sukaktį nuo V. Krėvės gimimo Lietuvoje, buvo surengta ekspedicija į garsios istorinės praeities ir turtingos liaudies kultūros vietovę — Merkinės apylinkę. Ekspedicijoje dalyvavo daugiau kaip 100 įvairių specialybių žmonių. Tautosakininkai užrašė apie 1.000 dainų, pasakų ir kitokių liaudies žodinės kūrybos pavyzdžių. Literatai surinko gausiai atsi-

minimų apie V. Krėvę. Etnografai aprašė vietos žmonių pastatus, verslius, baldus, audinius, drabužius, išdirbinius, papročius, šokius, pramogas. Dailininkai nupiešė apie 500 audinių raštų, 600 senų buitinių daiktų. Istorikai rinko medžiagą apie Merkinės praeitį, 1831, 1863 m. sukilimus. Gamtininkai tyrė Nemuno - Merkio santaką, jos susidarymą.

• Opera "Maras", libreto su gaidomis, jau išspausdinta Pr. Morkūno spaustuvėje.

• "Karalius Mindaugas" kantata, K. Bradūno žodžiai, D. Lapinsko kompozicija, išspausdinta Pr. Morkūno spaustuvėje. Leidinys turi 36 psl.

• Lietuviškas mišų kanono tekstas tėvų jėzuitų priežiūroje išspausdintas Pr. Morkūno spaustuvėje ir siuntinėjamas į visų kraštų lietuvių bažnyčias.

• Čekoslovakijos kultūrininkų šauksmas. Anglų savaitraštis "Sunday Times" skelbia tekstą Čekoslovakijos rašytojų kreipimosi į pasaulį, kuris slapta pasiekęs laisvuosius vakarus. Čekoslovakijos rašytojai šiame rašyme kaltina komunistų partijos vadovybę dėl to, kad ji naudojanti fašistinės prievartos ir valstybinio teroro priemones rašytojų laisvės suvaržymui. Manifestas kviečia vakarų ir sovietų džiūsiuosius rašytojus padėti Čekoslovakijos rašytojams apginti žodžio ir kūrybos laisvę. Kreipimasi — pažymi "Sunday Times" — yra pasirašę 183 rašytojai, 69 menininkai, 20 kino ir televizijos aktorių, 56 mokslininkai ir šiaip intelektualai.

Br. Murinas

Gėlės (akvarelė)

"Gyvenimas yra daugiau komplikuo-
tas, negu kai kurie galvo-
ja".

Apie dabartinį Sovietų gyvenimą Svetlana atsiliepė: "Jau

praėjo 15 metų, kai mano tėvo nebėra, o kraštą valdo tie patys žmonės; tie patys valdo partiją ir tas pats gyvenimas krašte... Valdantieji yra išauklėti

Stalino eroje ir jie nepasikeis... Gali matyti, kaip partija stengiasi sustabdyti progresyviuosius veiksmus studentų, menininkų, rašytojų. Prieš 50 metų revoliucija įvyko, siekiant žodžio, spaudos, rinkimų laisvės, ir tie siekliai pasilieka neišpildyti".

Mirė pirmaujantis filmų kritikas

Prancūzijoje mirė George Sado, autorius monumentalinių veikalų iš filmų istorijos, parašęs taip pat filmų žodyną, duodamas labai daug informacijų apie juos. Jo veikalai ir jo filmų kritikos raštai žinomi ne tik Prancūzijoje, bet ir daugelyje kitų kultūrinių pasaulio šalių. Mirė turėdamas 63 m. amžiaus.

Istoriniai radiniai Rygos apylinkėse

Archeologai Rygos apylinkėse iškasė per 12.000 skandinavų ginklų, arabiškų monetų, rusiškų papuošalų bei kitų senienų, čia atneštų dar ir britų, danų, švedų ir germanų.

Dideli turtai jūrose

Raudonosiose jūrose rasti turtingiausiai sukonzentruoti aukso, sidabro, cinko ir vario sluoksniai. Tik vienoje vietoje jų vertė siekia apie \$1.5 milijono.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Filmas, kuriame nei meno, nei turinio

Jeigu galima praleisti vieną filmą šiais metais nepamačius be jokio nuostolio, tai būtų "I, A Woman".

Jei filmas niekam tikęs, tai kam jį iš viso ir beminėti? Tik dėlto, kad reklamoms karštingiškai propaguojant, jis pavirto labiausiai diskutuojamu, kontroversiniu filmu. Negana to, jis, kaip koks ledlaužis, prasiskyrė kelią į Chicago miesto centre esantį vieną kino teatrą, kuriame būdavo rodomi trumpi puikūs kelionės filmai po įvairius kraštus, ir netgi pasiekė kaimyninius teatrus, kuriuose ligi šiol visai nerodydavo filmų svetima kalba.

Sinchronizuotas ir uždėjus etiketę "Tik suaugusiems", jis paleistas į rinką surinkti dolerius, pataikaujant žemesnės rūšies publikai. Keista, kad pasuktinuoju laiku filmų gamintojai įsikėlė sau į galvą kvailą idėją, jog jau yra "suaugusiems" filmas, jei jame rodoma daug kūno. Tačiau suaugusiems filmas būtų toks, kuris nagrinėja su realiu subrendimu bei pasigalėjimu tikrą gyvenimo džiaugsmą bei sielvartą.

To negalima pasakyti apie minimą filmą. To subrendimo tiek teparodyta, kiek jo terastume išdykusio paauglio žiūrėjime pro rakto skylutę.

Atrodo, lyg ir visa filmo problema būtų seksas. Seniau filmai bent sustodavo prie miegamojo durų, dabar žengiami pro jas, o tos miegamojo scenos vis labiau užkariauja ekraną.

Tačiau ir vėl — nei tas seksas ar meilė nenuspaldina filmo nešvarių, kiek trūkumas jautrumo ir gero skonio.

Ir nereikia būti kritiškesniu žiūrovu, kad suprastum, jog, nežiūrint laikino garso, šis filmas pripažintinas, kaip kvailas ir labai prastai susuktas. Netgi National Catholic Office for Motion Pictures (seniau buvusi Legion of Decency — Padorumo leigona) visai jo neklasifikavo, bet pilnai ignoravo.

Šiame filme viskas pigu ir be

skonio. Nerasi nei meno, nei įdomesnių nuotraukų, vaidyba vidutiniška, labiau linkstanti į silpnąją pusę, turinys be intrigos — tiesiog mechaniškas. Trumpai tariant, jauna danų aktorė Essy Person vaidina išsistatančią nimfamaniakę. Kalba vulgari ir netinkanti padorioje kompanijoje. St. S.

Svetlana planuoja naują knygą

Svetlana Ailijeva, Stalino duktė, atbėgusi į JAV, planuoja parašyti naują knygą, kuri būsianti daugiau skirta dabartinės Sovietų sistemos kritikai. Apie tai skelbia "The Christian Science Monitor". Svetlana pareiškė: "Sovietų sistema yra bloga ir ji daug nepasikeitė per 50 metų. Manau, kad Rusijos gyventojai svajoja apie tokią politinę santvarką, kurioje būtų daugiau negu viena partija, kur būtų laisvi rinkimai ir demokratinė valdymo forma".

Pasikalbėjime per televiziją Svetlana pažymėjo, kad ji turi dar daug dalykų pasakyti. Užklausta, kaip ji dabartinėje savo knygoje (Twenty Letters to a Friend) galėjo vadinti savo tėvą švelniu, ji atsakė, kad tas pats asmuo, kuris yra žiaurus savo šeimai, negailestingas politiniams priešams, gali būti švelnus savo pamėgtam vaikui.

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois
(2 blocai į rytus nuo Cicero Avenue)

Telef. — GARDEN 4-5800

Jauki atmosfera — Skanūs valgiai — Skubus patarnavimas

VESTUVEMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI — NUO 10 IKI 800 ASMENŲ

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad ir šventad nuo 1:00 val po pietų.

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲ
\$1.65 IR \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ

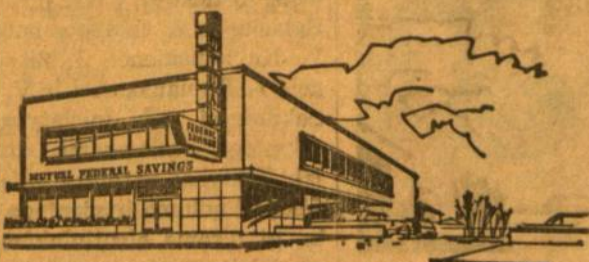
Rezervacijoms skambinkite — 436-4622

Atdara sekmad. ir ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 val. ryto; pentkad. ir šeštadieniai iki 5 val. ryto.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nušimčiais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

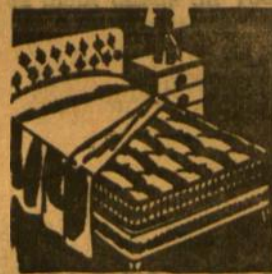
MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4: Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val., antrad., trečiad. ir šeštad. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:

4605 - 01 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARds 7-1741-2

4330 - 34 South California Avenue

Telefonas LA 3 - 3440 ir LA 3 - 9852

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

TEL. GR 6-2345 - 8
TEL. TO 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3 - 6336

Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.

2443 West 63rd Street, Chicago

Telef. PROspect 8-0833

PROspect 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET

2314 W 23rd PLACE

Tel. REpublic 7-1218

Tel. VIRginia 7-6679

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S CALIFORNIA AVE.

4307 S LITUANICA AVE.

3354 SO HALSTED STREET

Tel. LAfayette 4-3571

Tel. YARds 7-3401

Tel. YARds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

0821 SO MICHIGAN AVE

4319 SO LITUANICA AVE.

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. COmmodore 4-222

Tel. YARds 7-1138 — 1139

Tel. OLYmpic 2-1008

JURGIS F. RUDMIN

VASAITIS — BUTKUS

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sufkus

7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. — 636 - 2320

PENKIŲ KARTŲ MADOS

Nekaltai Pradėtos Marijos Seserų Rėmėjų madų paroda

Nustebinti Chicago bet kurio atžvilgiu nėra lengva. Kad ir grynai moteriškoje sferoje — madinguose rūbuose. Čia jau amerikietės 41 metus iš eilės sukuria tūkstančius žiūrovų į M. dinah Temple, kurioje 128 turtuolės, socialiniame gyvenime žinomos moterys modeliuoja St. Lube - Presbyterian madų parodoje.

O tačiau ir anas nunešė mūsų lietuviškas Putnamo seselių rėmėjų surengtoje parodoje rugėjo 30 d. ir spalio 1 d. Jų paroda drąsiai galima vadinti unikumu: visi rūbai pačių siūti ir megsti, o ne parnešti iš Bonwit Teller, Bramson ar kitų parduotuvių bei salonų. Savo originalu-

savo elegancija su žinomų vardų prancūzų kūrėjų suknelėmis.

Antroje dalyje ypač žiūroves sujudomino megsti rūbai: suknelės, eilutės, net apsiaustėliai, kurias pačios nunešė: D. Augėnė, O. Baukienė, J. Dočkienė, E. Katelienė, M. Panavienė, V. Mažeikienė, E. Radvilienė, M. Remienė, A. Serapinaitė ir V. Skridulienė. Juos modeliuoja: D. Bartkienė, N. Manelienė, M. Memėnaitė, M. Meškauskaitė - Gaižutienė, St. Olšauskienė ir R. Trimakienė.

Visi megsti rūbai žavėjo ne tik savo raštu, bet ir spalvų suderinimu, pritaikymu šių laikų madoms ir pan. Ir sunku pasakyti, kuris rūbas gražesnis, nes

Milda Memėnaitė modeliuoja savo sukurtus rūbus. Nuotr. V. Račkauskis

mu, fantazija, išdirbimu ir net programos pravedimu galima drąsiai statyti 5 su pliusu tiek rengėjoms, tiek kūrėjoms, tiek modeliuotojoms ir visiems vienu ar kitu darbeliu prisidėjusiems.

Šešti metai iš eilės ši paroda mieliai mūsų moterų lankoma, nes po jos ne viena plyta, bet daug daugiau paauoga senelių statomi namai. Tačiau ir šiais metais publika buvo mieliai nustebinta — pirmą kartą aktorė Julija Cijūnelienė sparneotu žodžiu, savo pačios talentingai sukurtu, pasveikino atvykusias:

Mes parodysim madų Generacijų penkių, Ką nešiojo mūs' senelės, Ką jos buvo dar panelės, Ką dėvėjo mūs' mamutės, Kai jos buvo dar jaunutės. Ir mūs' ponios ką turėjo, Kai iš Prūsų atdundėjo. Kaip jos tvorą malavoja, Sunis savo kaip šukuoja, Ryte vyrą kaip sutinka, Ir kaip balių dainininką. Ir anūkės ką nešios, Po planetas kai skrajos.

Keičias laikai, keičias mados Ir prasidėjo išisas grandiozinis paradas, nuteikęs publiką linksmai savu humoristiniu išpildymu. Dveikiančia XIX šimt. romantiškumu, kaip gulbė raudono aksomo suknele, kokią dėvėjo mūs' močiutės, sukūrė dail. N. Banienė, išpildė M. Kriškauskienė) plaukė Nijolė Meneilienė (vienintelė profesionalė). Visus kitus rūbus, rodomus J. Cijūnelienės vaizdely "Keičias laikai, keičias mados", sukūrė pačios modeliuotojos: V. Bartkienė, A. Frimarek, St. Olšauskienė ir R. Trimakienė. Čia matėsi ir tik ką iš DP stovyklos atvykusi "madni" moteriškaitė ir plaukus gelžgaliais susukusi iš ryto atsikėlusiu ponitė ir t. t. O jau būsimą mūsų vaikaitė spindėjo sidabrais, lyg Marso gyventoja. N. Manelienės modeliuojama šių dienų balinė balta su juodu suknelė (sukurta dail. N. Banienės, paruošta M. Kriškauskienės) galėjo konkuruoti

kiekviena įnešė ką nors savo, įdomesnio. Ir lyg toje Biliūno liūdnoje pasakoje Juozapotos lūpomis galėjai kartoti: "Kiek čia daug, kokie jie visi gražūs!" Ypač daug ir originalių atrodė primegsta J. Dočkienės.

Gatvės, popietiniai ir vakariniai rūbai

Trečioje dalyje pasipylė siūti rūbai, dėvimi gatvėje ir puošni popietiniai bei vakariniai rūbai. Ir vėl publika katutėmis lydėjo kiekvieną naują kūrinį, tačiau pautėsi ir iš plovimų, kad labai buvo linkusi prie konservatyvių rūbų, kuriuos taip gražiai jau nuo pat pirmos madų

Seselė M. Margarita, Montrealo vyresnioji, svečių tarp. Iš dešinės sol. S. Adomaitienė. Nuotr. St. S.

parodos modeliuoja savo pačios skoningai sukurtus Milda Memėnaitė. Čia ir rado sau vietos rūbas iš "Dr. Živago" filmo, ir 101 progą dėvimas rūbas ir nei siūta, nei megsta, o nuyta suknelė ir šėjo apačia siūta, o viršus — vyta. Netgi modernioji popierinė suknelė, iš baldų atraukimui medžiagos pasiūta ar iš Meksikos atsivežtos medžiagos — drąsiai konkuravo su kitomis šviesų apsuptame take.

M. Kriškauskienė sukurtą gėlą popietinę suknelę (N. Manelienė modeliuota) originali savoygentoja. N. Manelienės modeliuojama šių dienų balinė balta su juodu suknelė (sukurta dail. N. Banienės, paruošta M. Kriškauskienės) galėjo konkuruoti

Lietuvos Dukterų dr-jos narių stalo madų parodoje. Iš k. į d.: M. Kriškauskienė, J. Smilgienė, dr. O. Bakaitienė, p. Adienė ir S. Tolušienė. Nuotr. St. S.

nės. Įdomius Tulienės suprojektuotus rūbus modeliuoja: D. Bartkienė, V. Bartkienė ir A. Frimarek. M. Meškauskaitė - Gaužutienė modeliuoja savo sukurtus rūbus (įdomi vestuvių suknelė) ir St. Olšauskienė su R. Trimakienė modeliuoja savo pasūtas sukneles.

Kailiai: šviesių žebenkščių (mink) arba tamsių, karakulio ir kitų didelį dėmesį patraukė daugelio ponių, kuriuos mėgino užkylsty sau prisitaikyti (juos pristatė N. Burnšteinas).

Sceną su baltomis kolonomis dekoravo dail. J. Daugvila, stalus dekoravo romantiškomis lempomis O. Galvydienė, apšvietimu rūpinosi K. Cijūnelis ir A. Venclova.

Prie puikių vaišių - kavutės su pyragais (kuriuos šeštadieniui iškepė pačios Cicero skyr. vald. narės: Ona Venclovienė, pirm., G. Arštikienė, J. Dočkienė, S. Kisielienė, M. Remienė, L. Stakienė E. Remienė, ir talkininkės — B. Stangenbergienė, J. Bobinienė ir O. Galvydienė) viešnios mėgėno savo laimę loterijoje. Dail. A. Petrikonio paveikslą laimėjo p. Saulienė iš Indianos. Šeštą enj dar laimėgai atiteko J. ir O. Gradinskų kristalo seryzas. Sekmadienį laimingosioms buvo skirti dail.

Aktorė Julija Cijūnelienė kalba apie madingąsias sukneles. Nuotr. St. S.

S. Jautokaitės paveikslas ir N. Buršteino kalio apykaklė.

Šiais metais dar rengėjos — Putnamo seselių rėmėjų Cicero ir Marquette Parko skyriniai — įvedė kitą naujovę — madų parodą pratęsę per 2 dienas. Tokiu būdu ir sekmdienį praėjo dar viskas labiau pakilesnėje nuotaikoje. Pyragus tai dienai parūpino marquetteparkietės: D. Augienė, pirm., Pr. Ivanauskienė, Z. Pupienė, V. Čepaitienė, A. Motuza, A. Motuzienė, A. Kizienė, A. Beleskienė, Gr. Budrytė, Em. Mikalonienė, El. Tamoliūnienė ir A. Vepšteinė.

Nuotaikingai nuteikė publiką pačių seselių dalyvavimas: Motinėlės M. Aloyzas ir seselės M. Margaritos, atvykusių kitais reikalais Chicagon. Taipgi nuo pat pirmos parodos savo atsilankymu pagerbė tas darbščiasias biteles su plačiomis artimo meilės širdimis mūsų ambasadorė Juzė Daužvardienė.

Šeštadienį po parodos įvyko vaišės dalyvėms bei viešnioms, kurioms dėkojo Chicagos apskr. pirm. M. Remienė, užbaigdama žodžiais: "Ačiū Tau, Viešpatie, kad atvėrei mūsų širdis geriems darbams!" Maloniai sveikino ir dėkojo motinėlė M. Aloyza, pirmą kartą savo gyvenime dalyvavusi tokiame rengime. Anot motinėlės Aloyzas, jau statybos darbai senelių namams 75% išvaryti.

Dalis garbės stalo dalyvių parodoje. Iš k.: Motinėlė Aloyzas, J. Daužvardienė, O. Gradinskienė, M. Remienė ir p. Petrikonienė. Nuotr. St. S.

LDK BIRUTĖS D-JOS KULTŪRINĖ POPIETĖ

Jaunimo centre spalio 8 d. įvyko birutininkių visuotinis narių susirinkimas. Jį atidarė ir pasveikino pirmininkė M. Babickienė, pakviestama vadovauti V. Genienę, o sekretore — M. Tamulionienę.

Iš plataus pirm. Martos Babickienės pranešimo paaiškėjo, kad valdyba stropiai ruošiasi tradiciniam koncertui - balni, kuris įvyks lapkričio 4 d. Jaunimo centre. Men'ne dalį atliks sol. P. Bičkienė, prof. V. Jakubėnas ir M. Pakalniškytė. Laimėjimams skirti dviejų dailininkų J. Paukštienė ir Vaitekūno paveikslai. Naujųjų Metų sutikimas rengiamas drauge su LV sąjunga Ramovė naujose, gražioje patalpose.

Ateinantieji metai sukaktuviniai — sueina 50 m. nuo Lietuvos valstybės atkūrimo. Birutininkės sukaktį turėtų ypatingai atžymėti — pvz. paskirti konkursinę premiją už 1 tūnstinę studiją, išleisti mokslinį veikalą ar pan. Vasario 16-tos dienos minėjime birutininkės prašomos pasipuosti tautiniais drabužiais. Minėjimas įvyks vidurmiesty, Civic operos rūmuose. Birutininkės pirmosios laisvoje tėvynėje išskėlė tautinių drabužių idėją, puoselėjo ją per visą Nepriklausomybės laikotarpį. LDK Birutės d-ja, atsikūrusi tremtyje, atgavino ir tautinių drabužių idėją, plačiai propagavo ir net surengdama trejetą parodų su vertingomis premijoj-

ir kavutė, atsilankius ramovėnams ir svečiams.

Dan Kuraičio paskaita ir filmas

Zinomas kejlautojas Dan Kuraitis, kelis kartus apuskęs žemės rutulį, lankęsis Nepriklausomoje ir okupuotoje Lietuvoje, papasakojo savo įspūdžius, pailluustruodamas filmu. Jis 1938 m. Lietuvą rado žydinčią, aukšai iškilusią ekonomikai bei kultūriškai. Okupuotoje Lietuvoje lankėsi 1962 m. ir rado — nuaištą, nuskurusią. Tvirčiausias Lietuvos pagrindas — žemės ūkis — suardytas. Ūkininkai suvaryti į kolchozų nelaisvę ar į Sibiją ištremti. Trobesiai nremontuojami, apgriuvi, stogai kiauri — nėra išaudų juos apdengti. Gimtojo m'estello — Šaukoto vaizdas apšepęs: turgavietė krūmokšniais apaugusi — nėra ko parduoti ir nėra ką pirkti. Kitados buvę Šaukoto garsūs šv. Roko atla'dai su didinga procesija uždrausti. Bažnyčia tyli.

Laisvos Lietuvos pažiaba — naujai pastatytos mūrinės, erdvios mokyklos — gimnazijos, progimnazijos, pradžios ir amatų mokyklos — dabar apšepusios, nremontuojamos. Skurdūs ir nykus mūsų brolių ir sesių pavergtoje tėvynėje gyvenimas. — Tačiau, tikėkime — prisikels ir naujai suzydės mūsų Lietuva, — užbaigė įdomią, gerai paruoštą paskaitą prelegentas Dan Kuraitis.

Jis yra parašęs ir išleidęs savo atsiminimus ir kelionių aprašymus: "Magiškuoju kilimu į Vilnių". Šia knyga ir su savo autografu apdovanojo susirinkusius.

S. Ozellenė

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Lietuvos moterų klubų federacijos Chicagos klubo narių susirinkime spalio 8 d. Jaunimo centre išsamų pranešimą apie Brazilijos lietuvių veiklą padarė LMKF įgaliotinė Brazilijoje, Halina Didžiulytė - Mošinskienė.

★ Moterys kviečiamos registruotis į uždaras kolektyvas, kurias ves prel. dr. V. Balčiūnas Cenacle vienuolyne lapkričio 10 d. (6 val. v.) — 12d. Registruotis galima pas: D. Augienę, E. Daugirdienę ir dr. J. Meškauskienę.

★ Washingtono lietuvių moterų klubo dabartinę valdybą sudaro: pirmininkė B. Tautvilienė ir narės: E. Kačinskienė, L. Eurkienė, S. Offrosimovienė, R. Viliamienė ir L. Platerienė. Klubas šiais metais numato surengti keletą paskaitų įvairiomis temomis, o savo veiklos naują sezoną pradėti tradiciniu rudens koncertu - baliumi. Balis įvyks lapkričio 18 d., 7:30 val. vakaro, Washington Hotel patalpose. Programai išpildyti pakviestas muziko Liudo Stuko vadovaujamas Žibuklių sekstetas. Kaip kiekvienais metais, į šį balių laukiama svečių ne tik iš Washingtono, Baltimorės ir apylinkių, bet ir iš tolimesnių Amerikos vietovių.

★ Z. Pupienė su talkininkėmis organizuoja laimėjimų paskirstymą per dainuojančios Žymantų šeimos koncertą spalio 29 d. Jaunimo centre. Jį ruošia vaikų laikraščio "Eglutė" rėmėjai.

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629 Tel. 925-5988

Lietuvės išeivės butis Brazilijoje

HALINA DIDŽIULYTĖ - MOŠINSKIENĖ

PRIEŠKARINĖ IŠEIVLA

Masinė lietuvių emigracija vyko tarp 1926—1930 m. Tuo laiku S. Paulo valstijoje įsikūrė 30 tūkstančių lietuvių kolonija. Atvyko viengungių, ieškančių laimės praturtėti, atvyko ir ištisos šeimos su mažamečiais vaikais. Įsikūrimo pradžia buvo itin sunki dėl nepalankaus klimato, varginančio savo karščiais ir tropiškėmis liūtimis bei primityviomis gyvenimo sąlygomis.

Tuo laiku imigrantai daugumoje buvo paskirstyti į ūkius, vad. fazendas, žemės darbams. Teko kaupti kavą arba paruošti dirvą kukurūzų bei cukrinių nendrių plantacijoms. Atlyginimai būdavo labai menki, tad tekdavo visai šeimai griebti kauptuką į rankas, kad būtų kuo prasimaitinti. Moters - motinos padėtis buvo tikrai apgailėtina, nes vaikus kankino ligos — viduriavimas, maliarija ir įvairūs parazitai. Nebuvo

kykloms, kurių buvo S. Paulyje net penkios, pastatytos Nepriklausomos Lietuvos valdžios pinigais, motinos siuntė savo vaikus į jas, į lietuviškus chorus ir pačios juose dalyvavo. Namuose buvo tik lietuviškai kalbama. Todėl daugumoje prieš karinių imigrantų vaikai Brazilijoje lietuviškai gerai kalba, skaito ir rašo. Tenka pabrėžti, kad prieškarinė imigracija iki šių dienų nėra nutautėjusi dėka lietuviškos moters - motinos.

Pokarinė išeivija

Po II Pasaulinio karo emigracija Brazilijon buvo silpna. Tarp 1947—1950 m. viso atvyko apie 350 lietuvių. Įsikūrimo sąlygos buvo lengvesnės, nes ir pačių žmonių išsilavinimo lygis aukštesnis. Lietuviškoje spaudoje ir mene pasireiškė šiuo kartu ir moterys: dail. Vlada Stančikaitė - Abraitienė, rašytoja Karolė Pažeraitė, poetė Magdalena Vinkšnaitienė, Julija Draugelienė ir kt. Tačiau tautiškai kultūriniam veikime pokarinės imigracijos moterys neieško organizuotumo, gyvendamos uždarą šeimyninį gyvenimą.

Daugiau pasireiškia Katalikų moterų draugijai ir Lietuvių sąjungai priklausančios narės, kurios mieliai prisideda prie įvairių viešų pareigimų, kongresų ar šalpos darbų.

Jaunosios kartos moterys retais atvejais siekia aukštojo mokslo, pasitenkindamos viduriniojo. Jaučiamas palinkimas į mišrias šeimas. Daugelis pokarinių ateivių, negalėdami tvirčiai įsistiprinti Brazilijoje dėl nuolatinės ekonominės krizės, išvyko į JAV nuolatiniams apsigyvenimui, šeimoms gi rūpėjo, kad vaikai turėtų daugiau galimybių sukurti lietuviškas šeimas. Išvyko bene stipriausios intelektualinės pajėgos.

Kadangi išuo metu teturime šeštadienines mokyklas, tai mokiūnių skaičius pareina nuo tų motinų, kurios paskatina savo vaikus mokytis gimtosios tėvų kalbos. Kalbą dėsto tik lietuviškos mokytojos.

Lietuviškas kultūrinis veikimas susikcentravęs labiausiai S. Paulyje. Rio de Janeire savo gyvu veikumu pasižymi 80 m. amžiaus senutė visuomenininkė p. Gaulienė, Anelė Dubauskienė, Antanina Siaurusaitienė. Šantose turime jauną ir stiprią pajėgą — Rymantę Steponaitę. S. Paulyje ryškiau pasireiškia Magdalena Vinkšnaitienė, suorganizavusi priešmokyklinio amžiaus vaikų į "Žilvičio" sam būrį; Lucija Šukytė yra choro akompaniatorė ir vargonininkė, p-lė Subačiūtė pasižymėjo meno akademijoje tapyboje. Ir dar viena kita visuomenininkė. Su kitiu Pabaltijos tautų moterimis iki šiol nėra užmegsta jokių organizuoto bendradarbiavimo ryšių.

Halina Didžiulytė - Mošinskienė

į kur kreiptis, ieškant pagalbos, užtarimo, nes pirmasis Lietuvos konsulas S. Paulyje tebuvo įsteigtas 1929 m.

Matydami, kad padėtis yra tikrai beviltiška, imigrantai ėmė bėgti iš ūkių į miestus, ieškodami čia darbo. Vyrų stoji į fabrikus, moterys į siuvyklas, jaunos merginos ėjo tarnauti pas turtuolius. Nors ir tos sąlygos būdavo nelengvos, bet buvo bent pastogė, kur šeimai buvo saugiau.

Nežiūrint viso vargo ir bėdų, lietuviškas nepalūžo. Ji ištikimai saugojo šeimos židinį ir auklėjo savo vaikus lietuviškoje dvasioje.

1936 m. pastatyta lietuvių bažnyčia S. Paulyje, Vila Zelinos priemiestyje. Susikūrė lietuviška parapija, prie kurios ir ėmė spiestis tikintieji. Katalikai susiorganizavo į šv. Juozapo bendruomenę, įsteigė chorą, kuris ir šiandieną tebegieda lietuviškas giesmes palamose ir pipuliarina Lietuvos vardą visoje Brazilijoje. Moterys susiorganizavo pradžioje į Lietuvių moterų draugiją, o kiek vėliau prie šv. Juozapo katalikų lietuvių bendruomenės susidarė sekcija ir Lietuvių katalikų moterų bei Maldos apaštalavimo draugija.

Prieškarinėje moterų organizacijų veikloje pasireiškė Lietuvos konsulo dr. P. Mačiūlio žmo na a. a. ponis Mačiūlienė, mokytoja Majienė, O. Pažerienė (neseniai mirusi S. Paulyje), J. Silickienė, I. Kutkienė, Bagdžiuviėnė - Kleivienė, Matelionienė, Vagnerienė ir kt.

Įsisteigus lietuviškoms mo-

Melrosparkietės madų parodoje. Iš deš. į d.: p. Dočkienė, I. Linartienė, D. Elsbergienė, dr. Katelienė, p. Kaveckienė ir k.t. Nuotr. St. S.